

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Komparace a zhodnocení české a slovenské daňové soustavy

Comparison and Evaluation of Czech and Slovak Tax System

Student: Radim Krpelík

Vedoucí bakalářské práce: prof. Ing. Jan Široký, CSc.

Ostrava 2019

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a daní

Zadání bakalářské práce

Student: **Radim Krpelík**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202R049 Účetnictví a daně
Téma: **Komparace a zhodnocení české a slovenské daňové soustavy**
Comparison and Evaluation of Czech and Slovak Tax System
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Vymezení základních pojmů
3. Česká a slovenská daňová soustava
4. Komparace a zhodnocení české a slovenské daňové soustavy
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratek

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

DENIS, C., T. HEMMELGARN and B. SLOAN, eds. *Taxation Trends in the European Union. 2014 Edition*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2014. 314 p. ISBN 978-92-79-35672-8.
ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 6. vyd. Praha: Linde, 2013. 392 s. ISBN 978-80-7201-925-0.
VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2018*. 14. vyd. Praha: 1. VOX, 2018. 404 s. ISBN 978-80-87480-63-2.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **prof. Ing. Jan Široký, CSc.**

Datum zadání: 23.11.2018

Datum odevzdání: 10.05.2019

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci vypracoval samostatně. Přílohy č. 1, 2, 3, 4 dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnil.

V Ostravě dne 10. 5. 2019

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Krpelík', with a stylized flourish at the end.

.....
Radim Krpelík

Obsah

1	Úvod	5
2	Vymezení základních pojmů.....	7
2.1	Definice daně	7
2.2	Vlastnosti a funkce daní	7
2.2.1	Daňový subjekt	9
2.2.2	Základ daně.....	10
2.3	Třídění daně	10
2.4	Správa daně.....	12
2.4.1	Fáze správy daní.....	13
2.5	Klasifikace daní.....	14
2.5.1	Klasifikace daní dle subjektu.....	14
2.5.2	Klasifikace daní dle objektu daně	15
2.5.3	Klasifikace daní dle jejich dopadu na tržní mechanismus.....	15
2.5.4	Klasifikace daní dle stupě jejich progrese	16
2.5.5	Klasifikace daní dle stupně účelovosti použití jejich výnosů	17
2.5.6	Klasifikace daní dle způsobu jejich úhrady	17
2.5.7	Klasifikace daní dle příjmové a výdajové strany veřejných rozpočtů	17
2.5.8	Klasifikace daní dle jejich lokalizace v koloběhu finančních toků.....	18
2.5.9	Klasifikace daní dle okruhu jejich platnosti a stupně závaznosti	18
2.5.10	Klasifikace daní dle metodiky OECD	18
2.6	Historie daní.....	19
2.6.1	Daně ve feudální společnosti	19
2.6.2	Vznik novodobých daní.....	20
2.7	Dílčí shrnutí	20
3	Česká a slovenská daňová soustava	21
3.1	Česká daňová soustava	21
3.1.1	Daň z příjmů fyzických osob	21
3.1.2	Předmět daně.....	21
3.1.3	Poplatník a plátce daně z příjmů fyzických osob.....	21
3.1.4	Příjmy od daně z příjmů fyzických osob osvobozené.....	22
3.1.5	Sazba daně a solidární zvýšení	23
3.1.6	Slevy na dani.....	24
3.2	Daň z příjmů právnických osob	24

3.2.1	Poplatníci daně z příjmů právnických osob.....	25
3.2.2	Osvobozeno od daně z příjmů právnických osob	26
3.2.3	Odpisová politika	27
3.2.4	Uznatelné a neuznatelné daňové náklady	31
3.2.5	Sazba a slevy na dani z příjmů právnických osob	32
3.2.6	Zdaňovací období.....	33
3.3	Daň z přidané hodnoty.....	33
3.4	Slovenská daňová soustava.....	35
3.4.1	Daň z příjmů fyzických osob	35
3.4.2	Poplatník a plátce daně z příjmů fyzických osob.....	35
3.4.3	Příjmy od daně z příjmů fyzických osob osvobozené.....	36
3.4.4	Sazba a správa daně.....	36
3.4.5	Nezdanitelná část základu daně	36
3.5	Daň z příjmů právnických osob	38
3.5.1	Poplatníci daně z příjmů právnických osob.....	38
3.5.2	Osvobození od daně z příjmů právnických osob	38
3.5.3	Odpisová politika	38
3.5.4	Uznatelné a neuznatelné daňové náklady.....	40
3.5.5	Sazba a slevy na dani z příjmů právnických osob	40
3.5.6	Zdaňovací období.....	41
3.6	Daň z přidané hodnoty.....	41
3.7	Dílčí kapitola.....	41
4	Porovnání české a slovenské daňové soustavy	42
5	Závěr.....	52
	Seznam použité literatury	54
	Seznam zkratk	56
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam příloh	

1 Úvod

Daně a vše s nimi spojené jsou každodenní součástí života každého člověka. Souhrn všech daní a poplatků vybíraných na území státu je nazýván daňová soustava. Tato soustava by svou podstatou měla zabezpečit nejen daňové výnosy v dostatečné míře, ale měla by být i jednoduchá a jednoznačná, aby se s ní každý občan státu mohl bez problémů obeznámit. Daňové soustavy se v různých státech, v menší nebo ve větší míře, liší. Srovnání daňových soustav v České republice a Slovenské republice je tématem této bakalářské práce. Tyhle státy jsou pro srovnání zvoleny hned z několika důvodů. Prvním důvodem je členství obou států v Evropské unii. Druhým důvodem je společná historie České republiky a Slovenské republiky, které tvořily jeden stát až do roku 1993. Jejich daňové soustavy se tedy začaly rozcházet až během období posledních pětadvaceti let. Bude nás zajímat jejich vývoj za poslední roky, a hlavně jejich rozdíly, které mohou vést k odlišnému daňovému zatížení.

Cílem této práce je na principu studia daňových soustav České republiky a Slovenské republiky, popsat rozdíly v obou zemích, zjistit v jakém rozsahu jsou daňově zatíženi poplatníci a popřípadě navrhnout doporučení pro další směřování daňové politiky v České republice.

Na začátku druhé kapitoly budou vysvětleny základní daňové pojmy, bez kterých se při popisu daňových soustav neobejdeme. Následně popíšeme veškeré fáze nebo klasifikace typů daní. Budeme definovat poplatníka a popíšeme si správu daní,

Třetí kapitola je věnována české a slovenské daňové soustavě. Základní rozdělení na přímé a nepřímé, což do přímých daní budeme řadit daň z fyzických osob a daň právnických osob. Z nepřímých daní budeme charakterizovat jednu z nejdůležitějších daní, a to daň z přidané hodnoty.

Ve čtvrté kapitole budou obě daňové soustavy srovnávány. Na začátku srovnáme daň z příjmů fyzických osob. První z pohledu České republiky a následně Slovenskou republiku za pomoci průměrných mezd. Vytyčili jsme si rozdíly ve výpočtu a slevách. Druhou porovnávanou daní bude daň z příjmů právnických osob, kde jsme porovnávali rozdílné výpočty, a také slevy. Poslední porovnávanou daní bude daň z přidané hodnoty, ve které jsou nejmenší rozdíly, ale největší najdeme asi v sazbách daně. A v neposlední řadě bude zhodnocení obou daňových soustav.

S ohledem na charakter práce budou použity metody analýzy, komparace a deskripce. Bude využívána nejen odborná knižní literatura, především daňové zákony jednotlivých států, ale také internetové zdroje, zejména při zkoumání průměrných mezd.

Práce vychází z legislativy účinné k 31. 12. 2018.

2 Vymezení základních pojmů

V této kapitole jsou charakterizovány základní pojmy daňového systému. Je vymezen pojem daň a její funkce, vlastností daní, třídění daní a stručně je představena historie daní.

2.1 Definice daně

Neexistuje jedna definice daně, lze najít více definic. Jednu z definic uvádí Kubátová (2010, s. 15), podle které je „...*daň definována jako povinná, nenávratná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová a neekvivalentní*“.

Druhou definicí uvádí Vančurová a Láchová (2018, s. 9) kdy z právního hlediska „...*je daní povinná platba do veřejného rozpočtu, která se daň jmenuje, např. Daň z piva, daň z nemovitých věcí*“.

O dani lze také psát, jestliže jsou splněna následující kritéria:

- povinná platba,
- zákonem uložená platba, která plyne do veřejného rozpočtu,
- je nenávratná,
- neekvivalentní a zpravidla neúčelová (Vančurová a Láchová, 2018).

Kromě daní se lze také shledat s pojmem poplatek. Poplatek je definován od Kubátová (2010, s. 16): „*Poplatek je peněžním ekvivalentem za služby poskytované veřejným sektorem. Jako takový je účelový, dobrovolný, nepravidelný a nenávratný*“.

2.2 Vlastnosti a funkce daní

Podle ekonomického hlediska nemusí být obsaženo slovo daň v názvu, ale vypovídá to z jeho vlastností.

Daně jsou také důležitým nástrojem ekonomické politiky státu, nejenomže plní veřejné rozpočty států, ale plní nebo mohou plnit celou řadu funkcí tzv. moderní daně. (Vančurová a Láchová, 2018)

Daně plní následující funkce:

- fiskální,
- alokační,
- stabilizační,
- redistribuční,
- stimulační.

Fiskální

Historicky nejstarší je uvedena ve všech následujících funkcích, a také nejdůležitější funkcí daní, Fiskální funkce daně znamená, že jsou prostřednictvím daní získávané finanční prostředky do veřejného rozpočtu. Z těchto rozpočtů jsou financovány veřejné výdaje (Kubátová, 2010).

Alokační

Funkce daně koriguje to, že na některých trzích efektivnost tržních mechanismů selhává, resp. neodpovídá představě státu o optimálním rozvoji společnosti. Prostřednictvím alokační funkce jsou financovány veřejné statky (Vančurová a Láchová, 2018).

Redistribuční

Prostřednictvím dané funkce můžeme rozdělovat důchody subjektů, jelikož tržní mechanismus není akceptovatelný pro společnost. Daně jsou přijatelný prostředek pro zmírnění nerovnosti mezi důchody. Lidé s vyššími příjmy platí vyšší daně než lidé s nižšími příjmy. Tyto příjmy jsou pak využity jako zdroj financování transferových plateb (Vančurová a Láchová, 2018).

Stimulační

Funkce vyplývá z toho, že subjekty vidí daň jako škodu, takže udělají všechno, pro to, aby se jejich daňová povinnost snížila na co nejmenší částku. Z toho důvodu stát dává různé formy daňových úspor. Naopak může stát vystavit subjektu výši zdanění, protože se chová nezodpovědně (Vančurová a Láchová, 2018).

Dle Vančurová a Láchová (2018, s. 12,13) „*Příkladem daňové úspory je to, že stát snižuje podnikatelské riziko tím, že subjektům umožňuje o ztrátu z podnikání v následujících letech snížit základ daně z příjmů*“.

Pojem „Daňové prázdny“ definuje Vančurová a Láchová (2018, s. 13) „*Jako forma snížení daně konkrétní osobě za předpokladu, že splní určité podmínky (objem investic, nové technologie, tvorba pracovních míst)*“.

Negativní stimulace znamená, že stát zvyšuje daně např. u alkoholických nápojů anebo cigaret, protože má v úmyslu regulovat spotřebu. Argumentuje tím, že dané produkty poškozují zdraví spotřebitelů (Vančurová a Láchová, 2018).

Stabilizační

Pomocí stabilizační funkce mohou být opatření ke zmírnění výkyvům v ekonomickém cyklu. Tento cyklus rozdělujeme na dvě základní období, kterými jsou konjunktury a stagnace. Konjunktury znamenají, že důchody a spotřeba rychle narůstají a do rozpočtu přichází větší díly daně, a tím se zamezuje k přehřátí ekonomiky, a přitom se vytváří rezerva na „horší časy“. V období stagnace daně relativně přispívají menšími příjmy do veřejných rozpočtů, což znamená, že pomáhají nastartovat ekonomiku (Vančurová a Láchová, 2018).

2.2.1 Daňový subjekt

Vančurová a Láchová (2018, s. 14) popsaly daňový subjekt takto: *„Daňový subjekt je osoba podle zákona povinná strpět, odvádět nebo platit daň“*.

Daňový subjekt můžeme rozdělit na dva základní subjekty, jimiž jsou poplatníci a plátcí daně (Vančurová a Láchová, 2018).

Poplatník

Dle Vančurová a Láchová (2018, s. 14) *„Poplatník je daňový subjekt, jehož předmět (zejména příjem nebo majetek) je dani podroben“*.

Zpravidla je povinností poplatníka samotnou daň odvádět, jelikož to není nutné, ale podstatnou věcí je, že to je jeho příjem nebo majetek, který musí být podroben dani (Vančurová a Láchová, 2018).

Poplatník je chystaný držitel daňového břemena, což znamená, že by to měl být právě on, jehož disponibilní zdroje se výběrem daně krátí. Tato myšlenka se nemusí vždy uplatnit, např. daň z nemovité věci se může započítat formou nájemného a způsobí tím, že nositelem daně bude jeho nájemce (Vančurová a Láchová, 2018).

Plátce daně

Vančurová a Láchová definovaly plátce daně takto (2018, s. 15): *„Plátce daně je daňový subjekt, který je ze zákona povinen odvést do veřejného rozpočtu daň vybranou od jiných subjektů nebo sraženou jiným poplatníkům pod svou majetkovou odpovědností“*.

Stát může počítat, že plátce daně sice daň odvádí, avšak existuje možnost, že daň přeneseme na jiný subjekt, tj. nesníží jeho disponibilní zdroje. Plátce daně je jediným subjektem, který se dokáže účastnit výběru daní ze spotřeby, i když to nemusí zcela platit. Plátce v tomto případě odvádí daň vybranou od ostatních subjektů pomocí ceny své produkce. Zavazuje se státu, aby

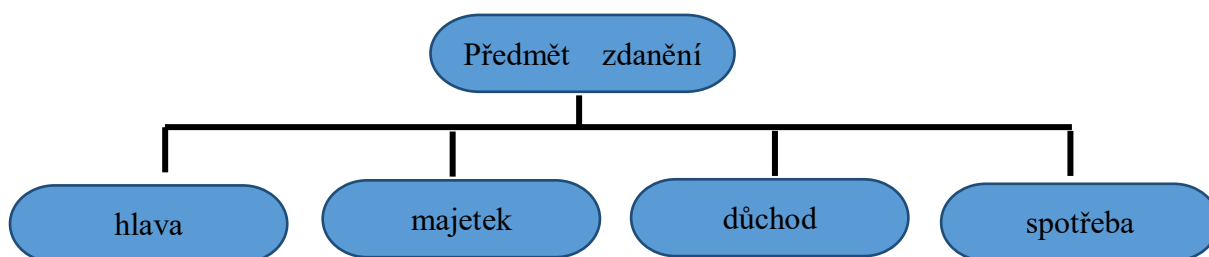
za něj inkasoval daň neboli zahrnul do ceny produkce, a následně tuhle daň odvedl státu. (Vančurová a Láchová, 2018).

2.2.2 Základ daně

Základ daně je nejdůležitějším prvkem daně. Vymezení začíná u předmětu daně. Všeobecně je předmětem zdanění veličina, ze které se daň vybírá. Jeho výběr obvykle nalezneme v názvu daňového zákona, např. zákon o daních z příjmů, zákon o dani z nemovitých věcí (Vančurová a Láchová, 2018).

Vančurová a Láchová (2018, s. 16) rozdělují předmět daně do čtyř velkých skupin, což ilustruje Schéma 2.1

Schéma č. 2.1 předmět daně

Zdroj: Vlastní zpracování dle Vančurová a Láchová, 2018

2.3 Třídění daně

Za pomoci třídění daní vymezíme nejdůležitější pojmy. Daně můžeme klasifikovat odlišnými hledisky. Například jak můžou splňovat funkce alokační, redistribuční či stabilizační (Kubátová, 2010).

Nejzákladnější členění daní je podle důchodu poplatníka na:

- daně přímé,
- daně nepřímé (Kubátová, 2010).

Následující praktické členění je členění podle objektu, na nějž jsou uloženy. Hlavními jsou daně:

- z důchodu,
- ze spotřeby,
- z majetku.

Podle objektu jsou daně pojmenovány v daňových zákonech (např. zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů fyzických a právnických osob (Kubátová, 2010).

Dále podle charakteru, z níž se daň platí, třídíme na:

- stavové,
- tokové.

Příčemž stavové zdaňují stav k určitému datu, zatímco tokové zdaňují určitý časový úsek, respektive období (Kubátová, 2010).

Podle vztahu k platební schopnosti poplatníka třídíme na:

- osobní,
- in rem („na věc“).

Osobní daně jsou adresné ke vztahu k poplatníkovi a bere v úvahu platební schopnost. Příčemž in rem se platí bez ohledu na platební schopnost poplatníka (Kubátová, 2010).

Mezi velikostí daně a velikostí daňového základu rozdělujeme:

- stanovené bez vztahu ke zdaňovanému základu,
- specifické,
- ad valorem („k hodnotě“).

Daně, které stanovíme bez vztahu ke zdaňovanému základu, jsou paušální a z hlavy. Znamená to, že všechny subjekty platí daň z důvodu své existence. Paušální daň není pro všechny poplatníky stejně velká. Specifické daně, přesněji napsáno jednotkové, jsou stanoveny podle množství jednotek daňového základu, množství jednotek užitečné vlastnosti v daňovém základu (např. spotřební). Na poslední ad valorem zjišťují podle ceny z daňového základu v peněžních jednotkách např. DPH (Kubátová, 2010).

Třídění podle daňového určení, tj. podle rozpočtu, do kterého plynou, rozdělují daně takto:

- státní (ve federálních státech daně federální),
- municipální,
- vyšších územněsprávních celků (ve federálních státech, např. daně jednotlivých států federace USA),

- svěřené (celostátně platné daně, plynoucí do vládních rozpočtů nižších úrovní) (Kubátová, 2010).

Institucionální třídění se týká statistického zpracování údajů o příjmech veřejných rozpočtů. Toto členění upravují národní či mezinárodní instituce. Slouží k účelům srovnávacím a řídicím za podmínek statistické vykazatelnosti u zpravodajských jednotek. Nejznámější instituce jsou:

- Eurostat,
- OECD,
- Mezinárodní měnový fond,
- Statistika národních účtu OSN.

Eurostat, OECD a Mezinárodní měnový fond je určen pro sestavení státních rozpočtů. Statistika národních účtu OSN slouží ke sledování hrubého domácího produktu a ostatních makroekonomických agregátů (Kubátová, 2010).

Česká republika třídí daně podle bilancí příjmů a výdajů státního rozpočtu.

2.4 Správa daně

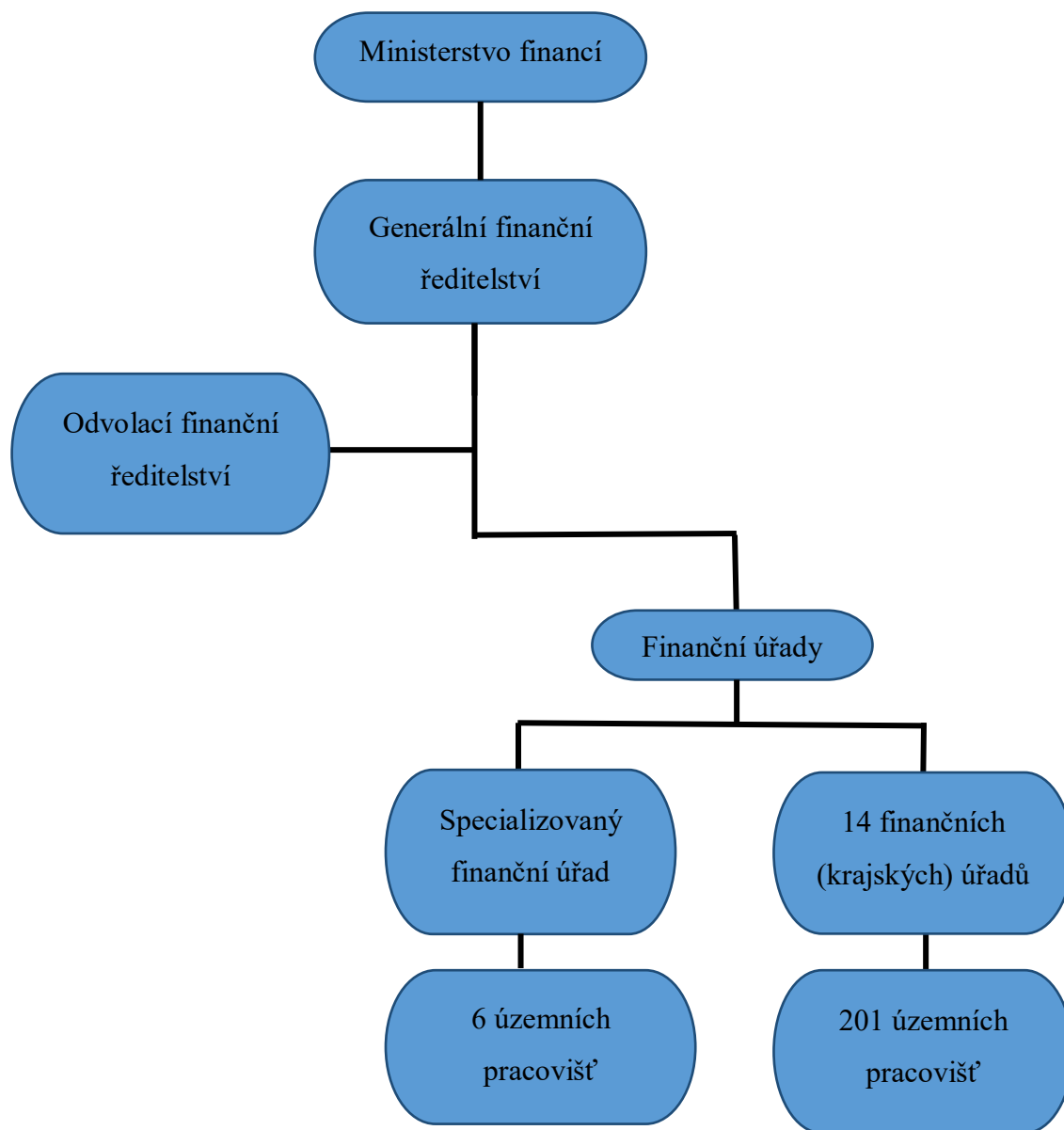
Dle Vančurová a Láchová (2018, s. 70) je: „*správa daně je postup, jehož cílem je správné zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady*“.

Daňový řád je z hlediska států významný pro stanovení takových pravidel, které efektivně umožní daně vybrat, a popřípadě donutit plátce daň zaplatit. Požadavky jsou, aby daňový subjekt pocíťoval co nejmenší zátěž, ale zároveň se musí daň ve správné výši zaplatit (Vančurová a Láchová, 2018).

Nejzásadnější roli ve výkonu správy daní hrají správci daně. Státem pověřené správou daní jsou správní orgány. Nejdůležitějšími správci daně jsou orgány finanční správy, popř. celní správa. (Vančurová a Láchová, 2018).

Uspořádání orgánů finanční správy je zobrazeno ve Schématu č. 2.2

Schéma č. 2.2 orgány finanční správy

Zdroj: Vančurová a Láchová, 2018

Základním článkem soustavy jsou finanční úřady, které nalezneme v každém krajském městě v ČR. Specializovaný finanční úřad v Praze spravuje finanční instituce a největší daňové subjekty v celé ČR (Vančurová a Láchová, 2018).

2.4.1 Fáze správy daní

Fáze správy daní rozdělujeme do tří skupin:

- registrační fáze,
- nalézací fáze,

- placení daní.

Registrační fáze předchází stanovení daně a slouží k registraci daňových subjektů a podstatných skutečností pro budoucí stanovení a evidenci daní. Nadále slouží k zabezpečení úhrady. Nálezací řízení je část správy daní, kdy se vyměří nebo doměří daň. V této fázi je významné daňové tvrzení, které slouží jako podklad k vyměření nebo doměření daně. Placení se neobejde bez evidence ani bez vymáhání daní (Vančurová a Láchová, 2018).

2.5 Klasifikace daní

Daně lze členit podle mnoha kritérií. Prostřednictvím klasifikací určíme některé klasifikace (Široký a kol., 2008).

2.5.1 Klasifikace daní dle subjektu

Daně můžeme klasifikovat dle subjektu daně. Základním členění je vymezení osoby či osob. Ekonomickým subjektem, který je nucen platit daň, může být:

- jednotlivce,
- domácnost,
- oba manželé,
- všichni členové,
- firma, korporace (Široký a kol., 2008).

Jednotlivec fyzická osoba, která je charakterizována vlastním jménem, bydlištěm a jedinečným znakem (např. číslo občanského průkazu). V případě zdanění domácnosti je určena hlava rodiny, která je nositelem daňových povinností a odvádí daň za domácnost jako celek. Za podmínek společného zdanění manželů, tj. že všechny příjmy manželů se sečtou a podělí dvěma, což při existenci progresivních sazeb daní může znamenat snížení celkové daňové povinnosti. (Zdanění všech členů je náročnější variantou zdanění manželů, celkové příjmy se dělí počtem členů nebo počtem ekonomických aktivních členů. Existují však i další způsoby, jak rozdělit příjmy mezi členy rodiny, např. prostřednictvím koeficientů.) Firma nebo korporace je uměle vytvořena právnická osoba, která vystupuje pro okolí jako jeden subjekt. Je definována názvem, právní formou (např. a. s., s. r. o.). Je zapsána do OR a přiděleno identifikační číslo (IČ) (Široký a kol., 2008).

2.5.2 Klasifikace daní dle objektu daně

Je definování předmětu, na který se určitá daň váže, a důvod jejího odvádění mohou být tyto daně:

- důchodové,
- výnosové,
- majetkové,
- subjektové,
- obrátové daně,
- spotřební (Široký a kol., 2008).

Důchodové jsou uvaleny na daň poplatníka (mzdy). Výnosové jsou většinou odhadovány pomocí vnějších reálných znaků výdělečných činností (velikost budov). Majetkové zdaňují movitý i nemovitý majetek, údržbu i nabytí. Subjektové daně znamenají, že by poplatník platit daň z titulu existence, např. při poskytování volebního práva. Obrátové daně podléhají zdanění při hrubém obrátu u výrobce podílejícího se na působení každého výrobků, nebo na čistý obrát, popřípadě na obrát docílený u posledního zpracovatele. Spotřební daň postihuje spotřebu, ať už celkovou nebo vybraných výrobků (Široký a kol., 2008).

2.5.3 Klasifikace daní dle jejich dopadu na tržní mechanismus

Všechny daně ochuzují daňový subjekt o jakousi částku nominálního důchodu, se kterou by mohl disponovat. Každá daň vyvolává u poplatníka důchodový efekt, ekonomický subjekt má méně finančních prostředků a při zdanění se jejich struktura výdajů přesouvá ke komoditám s relativně nižší důchodovou elasticitou poptávky. V užším pojetí, které se častokrát používá v daňových analýzách, považujeme za neutrální daň, která je taková, jenž důchodového efektu nemá současně efekt substituční. Ten motivuje poplatníka ke změně jeho aktivit s potenciálem minimalizovat svoji daňovou zátěž. Čím větší bude substituční efekt daně, tím méně bude neutrální k ekonomickému mechanismu. Z tohoto pohledu jsou daně (Široký a kol., 2008):

- distorzní,
- nedistorzní (neutrální).

Distorzní nesou oba efekty, narušují chování a volbu subjektu ekonomických aktivit. Neutrální vyvolávají pouze důchodový efekt a účastník není motivován k přesunu aktiv z důvodu nezbavení jeho daňové povinnosti (Široký a kol., 2008).

2.5.4 Klasifikace daní dle stupě jejich progresse

Tahle klasifikace je důsledkem daňových analytiků řešících spravedlivost daní a jejich dopady na poplatníky. Podle míry zdanění se budou měnit změny důchodů, rozlišujeme daně:

- progresivní,
- proporcionální,
- regresivní (Široký a kol., 2008).

U progresivní daně růst důchodu poplatníka dochází k růstu míry jeho zdanění, poplatník platí vyšší daň z důchodu, jestliže je jeho důchod vyšší. Proporcionální zdanění znamená, že daň podíl daně a důchodu je konstantní. Regresivní zdanění znamená, že průměrná daňová zátěž klesá s růstem důchodů (Široký a kol., 2008).

Obvykle se popisují tři způsoby měření intervalové progresivity: progresivní průměrné sazby, progresivita daňové povinnosti a progresivita příjmů po zdanění (Široký a kol., 2008).

Progresivita průměrné sazby spočívá v poměru změny průměrné sazby ke změně příjmů:

$$PAR = \frac{\frac{T_1 - T_0}{Y_1 - Y_0}}{Y_1 - Y_0} \quad (2.1)$$

Progresivita daňové povinnosti představuje elasticitu daňové povinnosti vzhledem příjmu před zdaněním:

$$PTO = \frac{\frac{T_1 - T_0}{Y_1 - Y_0}}{Y_0} \quad (2.2)$$

Ukazatel progresivity příjmů po zdanění vyjadřuje elasticitu příjmů po zdanění vzhledem k příjmům před zdaněním:

$$PEAT = \frac{\frac{(Y_1 - T_1) - (Y_0 - T_0)}{(Y_0 - T_0)}}{\frac{Y_1 - Y_0}{Y_0}} \quad (2.3)$$

U veškerých vzorců je Y hrubý důchod a T příslušná vypočtená daňová povinnost k tomuto hrubému důchodu. Indexy 0 a 1 se vztahují ke krajním bodům příjmového intervalu, na kterém se progresivita měří. K výpočtu lze uvést všechny vzorce, ale výsledky se budou lišit v závislosti na konstrukci ukazatele. K zabránění případným nesrovnalostem, je nezbytné se odvolávat vždy na příslušný typ ukazatele. Přehled hodnot, které ukazatele mohou nabývat, je uveden v Tab. 2.1 (Široký a kol., 2008):

Tab. 2.1 Hodnoty ukazatelů daňové progresivity

Charakter daně	Ukazatel daňové progresivity		
	PAR	PTO	PEAT
Proporcionální daň	0	1	1
Progresivní daň	>0	>1	<1
Regresivní daň	<0	<1	>1

Zdroj: Šíroký a kol., 2008

2.5.5 Klasifikace daní dle stupně účelovosti použití jejich výnosů

Výnos z daní může být použit na financování určitých vybraných oblastí. Rozdělujeme je na účelové a neúčelové daně. Účelovost daně znamená, že je předem stanoveno, na jaké účely bude daň použita. Výnos naprosté většiny daní se stane příjmem veřejného rozpočtu, v okamžiku zaplacení daně není jasné, na co budou vybrané daně použity. Jedná se tedy o neúčelové daně (Šíroký a kol., 2008).

2.5.6 Klasifikace daní dle způsobu jejich úhrady

Členění zohledňuje náklady poplatníka daně při vytyčení jejich výše a způsobu jejich výběru:

- daně vybírané na základě daňového přiznání,
- daň vybíraná srážkou u zdroje příjmu (Šíroký a kol., 2008).

Daň na základě daňového přiznání si poplatník sám spočítá a je odpovědný za výši a včasnost jejich zaplacení. Poplatníkovi kromě samotné daně vznikají také další náklady. Daň vybíraná srážkou u zdroje příjmů se vybírá tehdy, pokud osoba poplatníka není shodná s plátcem daně, např. daň ze mzdy, kdy se daň vybere s menšími administrativními náklady a za minimálních daňových úniků (Šíroký a kol., 2008).

2.5.7 Klasifikace daní dle příjmové a výdajové strany veřejných rozpočtů

Někteří teoretikové rozebírají veřejné rozpočty jako celek, dívají se na transfery jako na negativní daně, které člověk přijímá a zvyšuje o ně svůj důchod. V tomto pojetí dle důchodové situace poplatníka daně po zdanění (přijetí transferu) mohou být daně (Šíroký a kol., 2008):

- pozitivní,
- negativní (transfery) (Šíroký a kol., 2008).

Pozitivní daně jsou takové, které splňují definici daně (viz kap. 2.1) a odnímají poplatníkovi část jeho nominálního důchodu. Negativní transfery, které nevyhovují definici daně, neboť poplatníkovi (příjemci) zlepšují jeho důchodovou situaci buď formou přímé dotace či nepřímé dotace. Mezi transferové platby patří také dávky státní sociální pomoci

2.5.8 Klasifikace daní dle jejich lokalizace v koloběhu finančních toků

Tahle klasifikace je jakási „příručka“ pro vládu, kde všude v koloběhu může vybírat daně. Na jakých trzích, od subjektu anebo od strany trhu (Široký a kol., 2008)

Typy daní podle trhu, na němž jsou uloženy:

- daně uložené na trhu produktů,
- daně uložené na trhu výrobních faktorů (Široký a kol., 2008).

Typy daní podle subjektu, jenž je platí:

- daně placené domácnostmi,
- daně placené firmami (Široký a kol., 2008).

Typy daní podle postavení daňového subjektu na trhu:

- daně placené prodávajícími,
- daně placené kupujícími (Široký a kol., 2008).

2.5.9 Klasifikace daní dle okruhu jejich platnosti a stupně závaznosti

Podle téhle klasifikace můžeme daně rozdělit na:

- ústřední (centrální),
- místní (municipální),
- nadnárodní (Široký a kol., 2008).

Ústřední jsou aplikované na celostátní úrovni, popř. federace, jednotné na celém území státu. Municipální mohou stanovit nižší municipality a v rámci jednoho státu se mnohdy liší velikostí. Nadnárodní v dnešní době neexistují, ale v rámci prohlubující se integrace některých států by mohly vzniknout (Široký a kol., 2008).

2.5.10 Klasifikace daní dle metodiky OECD

Dle Široky a kol. metodika OECD je: „*Rozdělení daní sloužící hlavně pro porovnávání daňových charakteristik různých zemí*“.

Klasifikace daní na základě metodiky OECD je rozdělena do šesti hlavních skupin:

- Daně z důchodů, zisků a kapitálových výnosů,

- Příspěvky na sociální zabezpečení,
- Daně z mezd a pracovních sil,
- Daně majetkové,
- Daně ze zboží a služeb,
- Ostatní daně.

Tyhle skupiny se následně dělí do dalších podskupin.

2.6 Historie daní

Daňová teorie se rozvíjela v rámci odvětví filozofie anebo náboženských učeních vznikem organizovaných států. Daňovou teorií se zabývali např. Tomáš Akvinský (v období středověku), Adam Smith (18. století) nebo J. M. Keynes či M. Friedman (20. století) (Kubátová, 2010).

2.6.1 Daně ve feudální společnosti

Daně se vybíraly většinou při válečných taženích a na financování obrany území formou tributů či organizováním sbírek. S dalším vývojem daní se tvořily nové druhy, postupně začaly mít peněžní charakter. Vznikem feudálních měst se vytvořil mocenský dualismus, kdy „nepřímé“ daně připadli panovníkovi, za to „přímé“ náleželi šlechtě, jejich výše byla předmětem jednání stavovských sněmů.

Mezi první daně zařazujeme následující čtyři druhy odvodů:

- domény,
- regály,
- kontribuce,
- akcízy (Šíroký a kol., 2008).

Domény měly ve většině naturální povahu a podle panovníkova majetku se se odváděla daň z hospodaření na jeho zemědělských a lesních pozemcích. Regály představovaly poplatky za propůjčení práva, která patřila panovníkovi. Např. právo těžby, právo vaření piva nebo právo razit mince. Při těchto právech vznikaly horní, solní a celní a mincovní regály. Prostřednictvím soudního regálu proudily poplatky za soudní úkony do státní pokladny.

Předchůdce přímých daní jsou kontribuce, které se vybíraly jako daně z hlavy, majetku, a také z výnosů. Způsob vybírání byl založen na repartiční metodě tzn. potřebný výnos nejprve schválil panovník nebo stavovský sněm, následně byl plánovaný výnos rozdělen na jednotlivá

města, léna nebo feudální panství, které svůj díl rozdělil na jednotlivé skupiny poplatníků nebo obyvatele. Tímhle způsobem se dosahovalo plánového výnosu kontribucí.

První forma nepřímých daní byly akcízy. Tyto daně byly modernější formou regálů.

Vznikla také profese daňového pachtýře, což byla panovníkem pověřená osoba, která měla licenci na výběr daní. Tato licence se vztahovala buď na jednu daň (daňový pacht) nebo (generální pacht). V mnoha státech bylo stanoveno, že příjmem daňového pachtýře je právě příjem odvozený z velikosti výběru daní, takže majitel licence se snažil omezovat daňové nedoplatky a úniky (Široký a kol., 2008).

2.6.2 Vznik novodobých daní

V roce 1799 vznikla první důchodová daň na území dnešní Anglie, její výše byla stanovena podle počtu dětí, druhu povolání poplatníka a jeho rodinného stavu. Nadále však zůstaly hlavním výnosem státního rozpočtu cla a akcízy (Široký a kol., 2008).

Před rokem 1967 byla v mnoha zemích daňová kvóta větší než 50 % hrubého domácího produktu. Směrnice Rady ES z roku 1967 byla přelomová z důvodu harmonizace či alespoň koordinace daní v mezinárodním měřítku. Touto směrnicí byla vytvořena daň z přidané hodnoty ve všech zemích Evropského hospodářského společenství (Široký a kol., 2008)

2.7 Dílčí shrnutí

Tato kapitola se věnovala převážně teoretickým konceptům daní, kde jsme si vymezili pojmy daňové soustavy a její historii. Důraz je kladen především na klasifikaci daní. Následné poznatky jsou využity v následujících částech práce.

3 Česká a slovenská daňová soustava

V této části práce je charakterizována česká a slovenská daňová soustava. Hlavní důraz je kladem na daně z příjmů fyzických i právnických osob, jsou také vymezeny jiné daně.

3.1 Česká daňová soustava

V této kapitole je popsána česká daňová soustava. Patří zde daň z přidané hodnoty, spotřební daně včetně energetických daní, daně z příjmů, daň z nemovitých věcí, daň silniční, a daň z nabytí nemovitých věcí (Široký, 2018).

3.1.1 Daň z příjmů fyzických osob

Vančurová a Láchová (2018, s. 60) popsaly daň z příjmů fyzických osob následovně *„...daň z příjmů fyzických osob je univerzální daní, již podléhají veškeré zdanitelné příjmy jednotlivců. Je to daň, která je svázána s největším očekáváním na straně jedné a odporem na straně druhé“*.

3.1.2 Předmět daně

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou dle zákona č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“) příjmy:

- příjmy ze závislé činnosti (§ 6 ZDP),
- příjmy ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP),
- příjmy z kapitálového majetku (§ 8 ZDP),
- příjmy z nájmu (§ 9 ZDP),
- ostatní příjmy (§ 10 ZDP).

3.1.3 Poplatník a plátce daně z příjmů fyzických osob

Poplatníky daně jsou pouze fyzické osoby, nikoliv právnické. Základní rozřídění je v tom, zda jsou či nejsou daňovými rezidenty v České republice (Meritum, 2017).

Zda mají FO na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují, mají daňovou povinnost v České republice neomezenou, což se dotýká:

- jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky,
- tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí.

Tito poplatníci jsou označováni jako rezidenti v České republice (Meritum, 2017).

Ostatní poplatníci, tzv. nerezidenti v České republice jsou:

- FO, které nemají v České republice bydliště a ani se zde obvykle nezdržují,
- nichž to stanoví mezinárodní smlouvy,

Mají daňovou povinnost, která se vztahuje jen na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky dle § 22 ZDP (Meritum, 2017).

Poplatníci, kteří se zdržují za účelem studia nebo léčení, jsou klasifikováni jako daňoví nerezidenti a mají daňovou povinnost, jež se vztahuje pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR, i v případě, že se na území ČR obvykle zdržují (Meritum, 2017).

Plátcem daně je osoba, která je v návaznosti na příslušná ustanovení ZDP povinna odvést správci daně daň nebo zálohu na daň, které jsou vybrány od poplatníků nebo poplatníkům sraženy (Meritum, 2017).

U daně z příjmů je označován jako plátcem zaměstnavatel u příjmů ze závislé činnosti (§ 6 ZDP), u příjmů zdaněných srážkovou daní (§ 36 ZDP) je plátcem daně subjekt vyplácející daný příjem (Meritum, 2017).

3.1.4 Příjmy od daně z příjmů fyzických osob osvobozené

Osvobození nemovitých věcí

Osvobozeno od daně rozděluje základní případy, kdy zde měl prodávající bydliště nejméně po dobu dvou let (Meritum, 2017).

Osvobození příjmů z prodeje rodinného domu a souvisejícího pozemku dle § 4 odst. 1 písm. a) ZDP, lze uplatnit, pokud v něm prodávající měl bydliště:

- nejméně po dobu dvou let bezprostředně před prodejem,
- kratší dobu, pokud použije prodejem získané prostředky na uspokojení bytové potřeby § 15 odst. 3 ZD (Meritum, 2017).

Osvobození movitého majetku

Osvobozeny jsou veškeré příjmy z prodeje movitých věcí, s výjimkou:

- cenných papírů,
- příjmů z prodeje motorových vozidel, letadel a lodí, u kterých je nutnou podmínkou pro osvobození vlastnictví více než jeden rok,
- movité věci, která je nebo v období pěti let před prodejem byla zahrnuta do obchodního majetku (Meritum, 2017).

Vybrané ostatní osvobozené úplatné příjmy

Dle ustanovení § 4 odst. 1 ZDP, jsou osvobozeny úplatné příjmy fyzické osoby. Jako příklad osvobození můžeme uvést:

- přijatá náhrada majetkové nebo nemajetkové újmy, plnění z pojištění majetku a plnění z pojištění odpovědnosti za škodu nebo plnění z cestovního pojištění,
- příjem získaný ve formě dávky a služby např. nemocenské pojištění nebo peněžní pomoci obětem trestné činnosti,
- cena z veřejné soutěže, z reklamní soutěže nebo z reklamního slosování, cena ze sportovní soutěže, která nepřevýšila 10 000 Kč (Meritum, 2017).

3.1.5 Sazba daně a solidární zvýšení

Daň fyzické osoby se určí ze základu daně sníženého:

- nezdanitelnou část základu daně (§ 15 ZDP),
- odčitatelné položky od základu daně (§ 34 ZDP) a případné daňové ztráty minulých let (Meritum, 2017).

Daň se vypočte součinem základu daně zaokrouhleno na celá sta Kč dolů a jednotné sazby daně ve výši 15 %. Následně se výsledná daň zaokrouhlí na celé koruny nahoru (Meritum, 2017).

Při současně platné úpravě by si měli fyzické osoby s příjmy ze závislé činnosti nebo ze samostatné činnosti ověřit, zda-li se jich netýká solidární zvýšení daně (Meritum, 2017).

Solidární zvýšení daně se určí z:

- příjmů ze závislé činnosti (§ 6 ZDP), ale bez uvažování zvýšení o povinné pojistné,
- dílčího základu ze samostatné činnosti §7 ZDP (Meritum, 2017).

Následný součet hodnot se porovná s 48násobkem průměrné mzdy určené podle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení (§ 23 odst. 4z ZDP) a vše nad tento limit se zdaní 7 % solidární daní (Meritum, 2017).

3.1.6 Slevy na dani

Od výsledné daně se odečítají slevy, které jsou uvedeny v § 35ba ZDP.

- slevu na poplatníka ve výši 24 840 Kč,
- slevu na manželku ve výši 24 840 Kč, jestliže příjem manželky nepřesáhnul za zdaňovací období 68 000,
- základní slevu na invaliditu 2 520 Kč nebo rozšířenou slevu na invaliditu 5 040 Kč,
- slevu na držitele průkazu ZTP 16 140 Kč,
- slevu na studenta 4 020 Kč,
- slevu na umístění dítěte dále v § 35bb,
- slevu na evidenci tržeb dále v § 35bc.

Následující Tab. 3.1 znázorňuje zkrácený výpočet daně z příjmů fyzických osob.

Tab. 3.1 Stručné schéma výpočtu DPPO

předmět daně
jeho úprava - osvobození - výdaje atd.
= základ daně
- odpochty
x sazba daně
= základní částka daně
- slevy na dani
+ solidární zvýšení daně
= daň

Zdroj: Vančurová a Láchová, 2018

3.2 Daň z příjmů právnických osob

Definice, kterou uvádí Meritum (2017, s. 121) je „...*právnická osoba je organizovaný útvar osob nebo majetku, o kterém zákon stanoví, že má právní schopnost, nebo jehož právní schopnost zákon uzná*“.

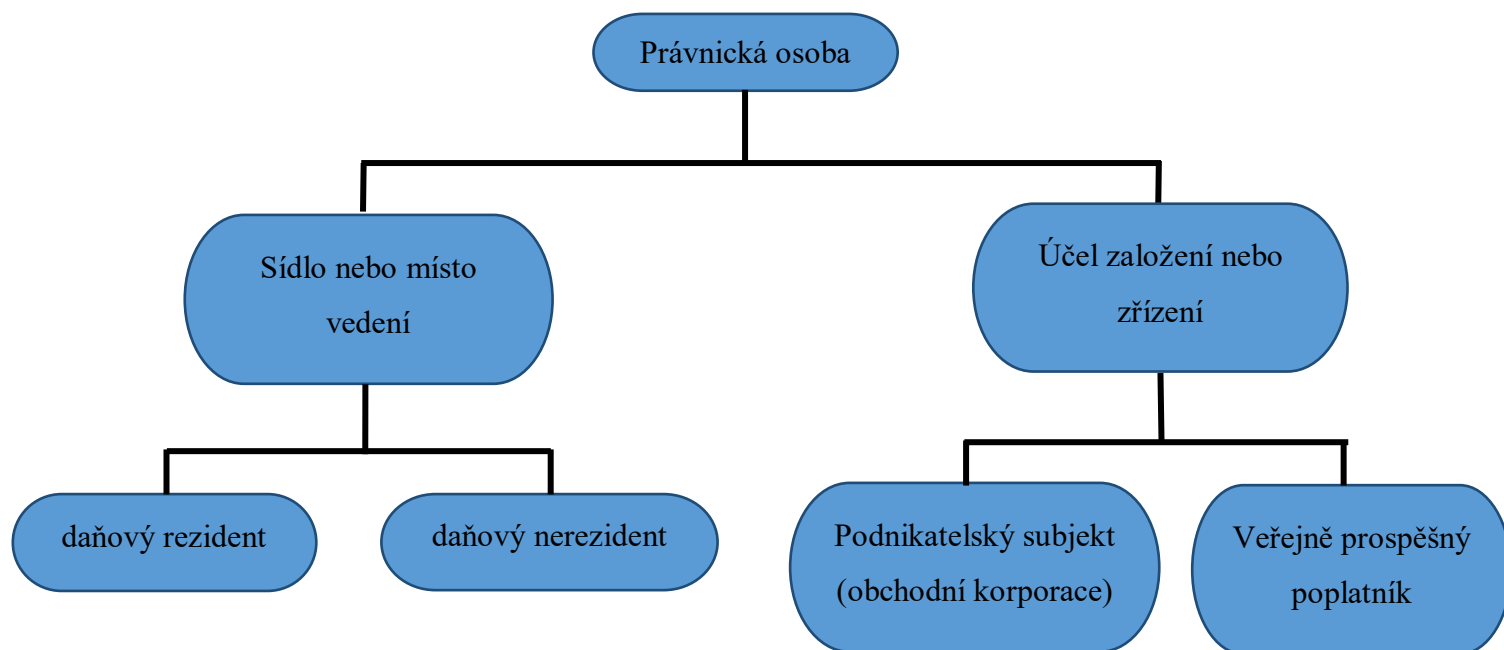
3.2.1 Poplatníci daně z příjmů právnických osob

Poplatníky lze rozdělit podle §17 ZDP na

- právnická osoba,
- organizační složka státu,
- podílový fond podle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy,
- podfond akciové společnosti,
- fond penzijní společnosti,
- svěřenecký fond podle občanského zákoníku,
- jednotka, která je podle právního řádu státu, podle kterého je založena nebo zřízena, poplatníkem,
- fond ve správě Garančního systému finančního trhu podle zákona upravujícího ozdravné postupy a řešení krize finančního trhu (Meritum, 2017).

Právnické osoby, na které dopadá DPPO, je možné rozčlenit podle různých kritérií. Nejznámější můžeme vidět ve Schématu č. 3.1 (Vančurová a Láchová, 2018).

Schéma č. 3.1 členění právnických osob

Zdroj: Vlastní zpracování dle Vančurová a Láchová, 2018

Daňový rezident má neomezenou daňovou povinnost. Dani podléhají příjmy z území ČR, a také příjmy ze zahraničí. Za rezidenta je považována také osoba, která má sídlo v zahraničí (např. v daňovém ráji), ale místo jejího skutečného vedení je v ČR, tzn., má trvalý pobyt v ČR

a vydávají příkazy osoby, které jsou odpovědné za řízení obchodní korporace a její operativní provoz (Vančurová a Láchová, 2018).

Daňový nerezident je právnická osoba se sídlem v zahraničí, která tu nemá místo vedení. Tyto osoby může Česká republika podrobovat dani z příjmu jen v rozsahu příjmů, které dosahuje v ČR, což znamená, že nerezident má omezenou daňovou povinnost a podléhá dani z příjmů pouze příjmy ze zdrojů na území ČR (Vančurová a Láchová, 2018).

Podnikatelskými subjekty se rozumí osoby, které byly založeny za účelem podnikání, především obchodní korporace. Takové subjekty podléhají dani z příjmů právnických osob veškerými příjmy z činnosti a z nakládání s majetkem (prodej nebo nájem) (Vančurová a Láchová, 2018).

Veřejně prospěšní poplatníci jsou právnické osoby, který vykonává činnost, ale není to podnikání. Poplatníci podléhají dani z příjmů v omezeném rozsahu. Zdaňují příjmy zejména z vedlejších výdělečných aktivit. Veřejně prospěšný poplatník může být např. spolky, odborové organizace, politické strany a hnutí nebo veřejné vysoké školy (Meritum, 2017).

3.2.2 Osvobozeno od daně z příjmů právnických osob

Od daně z příjmů právnických osob jsou osvobozeny tyto příjmy:

- členský příspěvek podle stanov, statutu, zřizovacích nebo zakladatelských listin přijatý např. u odborové organizace, spolkem, který není organizací zaměstnavatelů nebo profesní komorou s nepovinným členstvím s výjimkou Hospodářské komory České republiky a Agrární komory České republiky,
- výnosy kostelních sbírek, příjmy za církevní úkony a příspěvky členů u registrovaných církví a náboženských společností,
- příjem z nájemného družstevního bytu nebo družstevního nebytového prostoru a z úhrady za plnění poskytované s užíváním bytu nebo nebytového prostoru,
- příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně, plynoucí z fondu penzijní společnosti nebo instituci penzijního pojištění, která je skutečným vlastníkem zdaňovaných příjmu podle odstavce 6, s výjimkou penzijní společnosti nebo obdobné společnosti obhospodařující fondy obdobné fondům penzijního pojištění,
- příjmy státních fondů stanovené zvláštními předpisy,

- příjem české národní banky, příjem Garančního systému finančního trhu a příjem fondu ve správě Garančního systému finančního trhu podle zákona upravujícího ozdravné postupy a řešení krize na finančním trhu,
- výnos z operací na finančním trhu s prostředky účtu rezervy pro důchodovou reformu podle rozpočtových pravidel (Meritum, 2017).

Další osvobozené věci můžeme nalézt v § 19 odst. 1 ZDP.

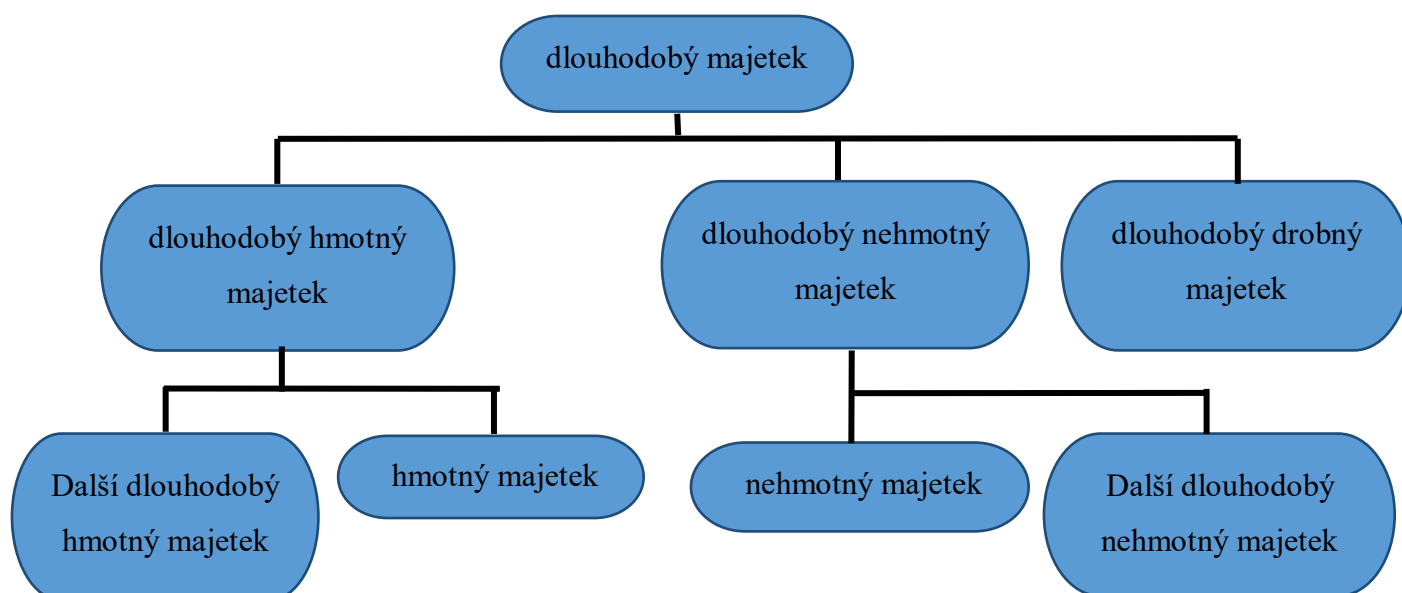
3.2.3 Odpisová politika

Výdaje na pořízení hmotného a nehmotného majetku zpravidla nevstupují do výdajů při stanovení základu daně z příjmů. Účetně se tento majetek nejčastěji odpisuje, z daňového hlediska však existuje řada koncepcí. Základ daně může akceptovat účetní odpisy, ale záleží na poplatníkovi, aby dokázal doložit, že respektuje všechny aspekty věrného zobrazení výsledku hospodaření. Takový postup je náročný, a navíc nevytváří stejné podmínky pro všechny poplatníky (Vančurová a Láchová, 2018).

Existují také metody úplně odlišné, nejčastějším řešením problému je vymezení více či méně přísných a sjednocených pravidel pro daňové odpisy a následné korekce výsledku hospodaření v podobě rozdílu mezi účetními a daňovými odpisy. Tahle koncepce je používána i v České republice (Vančurová a Láchová, 2018).

Nejdříve je třeba si vymezit kategorie dlouhodobého majetku a její členění z pohledu daní z příjmů. Některé kategorie jsou definovány přímo zákonem o daních z příjmů, jinde neobsahují zvláštní úpravu, a tak respektují řádně zaúčtované náklady účetní jednotky. Přehled nalezneme ve Schématu č. 3.2 (Vančurová a Láchová, 2018).

Schéma č. 3.2 členění dlouhodobého majetku

Zdroj: Vančurová a Láchová 2018

Účetní pojem dlouhodobého majetku zahrnuje hmotný, nehmotný a drobný dlouhodobý majetek a zákon vymezuje pouze dva pojmy hmotný a nehmotný majetek (Vančurová a Láchová, 2018).

Do hmotného majetku se zařazuje samostatné movité věci, případně jejich soubory se vstupní cenou nad 40 000 Kč, a s provozně-technickou funkcí delší než jeden rok. Dále budovy, domy a stavby, některé pěstitelské celky, dospělá zvířata a jejich skupiny se vstupní cenou vyšší než 40 000 Kč a jiný majetek, samostatně odpisované technické zhodnocení (Vančurová a Láchová, 2018).

Pro nehmotný majetek musí platit, že byl nabyt úplatně (popř. třeba vkladem), popř. byl vytvořen vlastní činností proto, aby s ním bylo obchodováno. Minimální cena nehmotného majetku musí překročit 60 000 Kč (Vančurová a Láchová, 2018).

Vstupní cena a zůstatková cena majetku

Vstupní cenu lze stanovit několika variantami což může být pořizovací cena, která je nejobvyklejší alternativou vstupní ceny, zejména u majetku úplatně pořízeného. Do pořizovací ceny se kromě kupní ceny zahrnuje také náklady na dopravu, instalaci majetku a některé poplatky spojené s uvedením majetku do používání (Vančurová a Láchová, 2018).

Další způsobem, jak zjistit cenu majetku je za pomoci vlastních nákladů na pořízení majetku, který byl pořízen ve vlastní režii (Vančurová a Láchová, 2018).

Poslední je reprodukční pořizovací cena, která je zpravidla zjištěná podle zákona o oceňování (Vančurová a Láchová, 2018).

Specifickým pojmem v souvislosti s odpisy je technické zhodnocení. Pokud dojde k technickému zhodnocení v roce pořízení majetku, pak dle Vančurová a Láchová (2018, s. 110) „Vstupní cena zahrnuje i technické zhodnocení provedené v roce zařazení majetku do užívání, a to bez ohledu na výši vynaložených výdajů“.

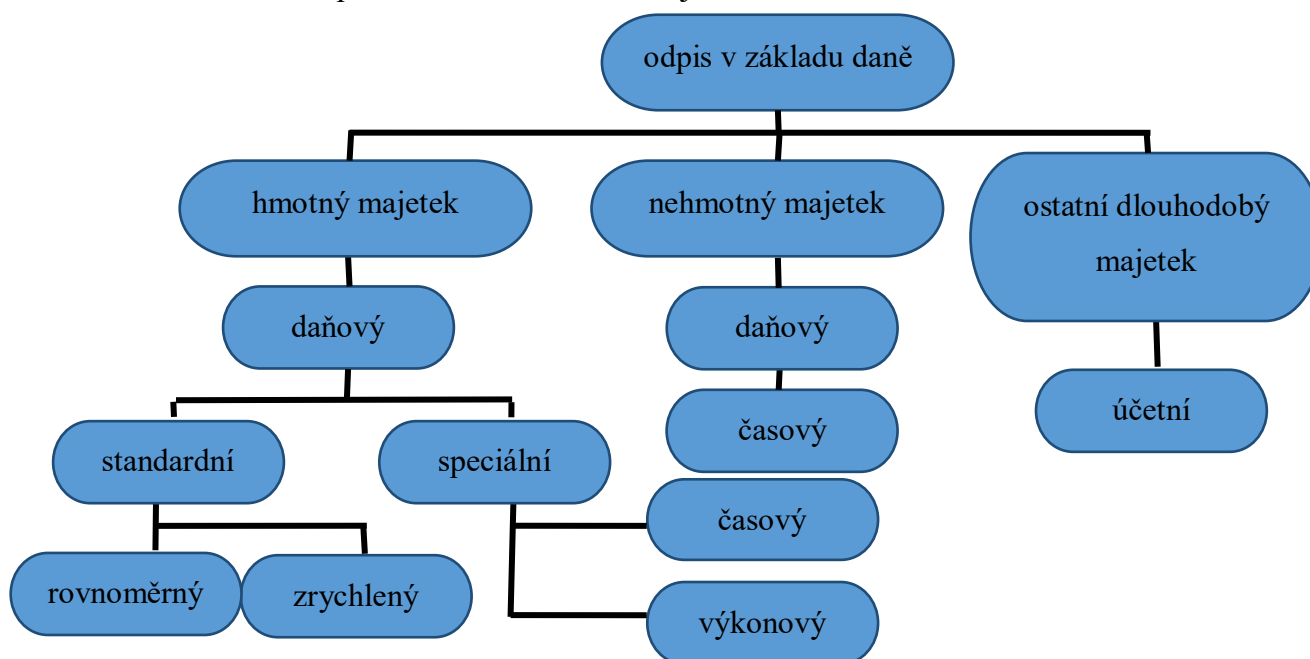
Dojde-li k technickému zhodnocení majetku až v letech následujících po jeho zahrnutí do majetku, pak se vstupní cena zvýší o výdaje vynaložené na technické zhodnocení a změní se na zvýšenou vstupní cenu, která bude následně základnou pro odpisování (Vančurová a Láchová, 2018).

Definice zůstatkové ceny dle Vančurová a Láchová (2018, s. 111) je „Zůstatková cena je vstupní cena snižená o celé daňové odpisy vypočtené za předchozí zdaňovací období“.

Hmotný a nehmotný majetek odpisuje především jeho vlastník. V několika případech nemusí odpisovat vlastník, ale osoba, která má právo odpisovat, jedná se o tzv. odpisovatele (Vančurová a Láchová, 2018).

Pro majetek se definují zvláštní pravidla odpisování pro výpočet základu daně z příjmů. V následujícím Schématu č. 3.3 si shrneme druhy odpisů, které je možno uznat v základu daně

Schéma č. 3.3 odpisování dlouhodobého majetku

Zdroj: Vančurová a Láchová, 2018

Počet měsíců odpisování nehmotného majetku můžeme vidět v Tab. 3.2.

Tab. 3.2. Doba odpisování nehmotného majetku

druh nehmotného majetku	Počet měsíců odpisování
audiovizuální dílo	18
software	36
nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	36
ostatní nehmotný majetek	72

Zdroj: Vančurová a Láchová 2018

Hmotný majetek se může odepisovat dvěma způsoby rovnoměrně a zrychleně. Rovnoměrné odpisování následuje v Tab. 3.3 za pomoci jednoduchého vzorce 3.1.

$$\text{odpis} = \frac{VC \times S1}{100} \quad (3.1)$$

Tab. 3.3. Roční odpisové sazby pro lineární odpisování

odpisová skupina	roční odpisová sazba (v %)		
	v prvním roce odpisování (S1)	v dalších letech odpisování (S)	pro zvýšenou vstupní cenu (SZ)
1	20	40	33,3
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5,0
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2

Zdroj: Vančurová a Láchová 2018

Zrychlené odepisování můžeme vypočítat v prvním roce ze vzorce 3.2.

$$\text{odpis v prvním roce} = \frac{VC}{k1} \quad (3.2)$$

A v následujících letech, kde ZC značí zůstatkovou cenu, k je koeficient pro odpisování v dalších letech odpisování a n-1 počet let, po která se již odpisovalo. V Tabulce 3.4 jsou uvedeny koeficienty. Vzorec pro odepisování v následujících letech uvádíme ve Vzorcí 3.3 (Vančurová a Láchová, 2018).

$$\text{odpis v dalších letech} = \frac{2x ZC}{k \cdot (n-1)} \quad (3.3)$$

Tab. 3.4 Koeficienty odepisování u zrychlených odpisů

Odpisová skupina	Roční odpisové koeficienty		
	v prvním roce odepisování (k1)	v dalších letech odepisování (k)	pro zvýšenou vstupní cenu (kZ)
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

Zdroj: Vančurová a Láchová 2018

3.2.4 Uznatelné a neuznatelné daňové náklady

Poplatník si může odečíst prokázané výdaje na dosažení, udržení a zajištění příjmů dle § 24. U některých nákladů je diskutabilní, jestli jsou nezbytné pro dosažení příjmů. Stát zabraňuje nebo aspoň omezuje jejich využití (Hnátek 2019).

V zákoně jsou rovněž definovány výdaje (náklady), které nejsou nikdy výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmů (jsou tedy daňově neúčinné). Jako příklad lze uvést:

- manka a škody,
- ostatní pokuty a penále,
- výdaje na reprezentaci,
- a mnoho dalších.

Manka a škody jsou daňově neuznatelné náklady, jenom z důvodu živelné pohromy a také škody, kterou způsobil neznámý pachatel a současně má poplatník potvrzení od policie. Škodu živelnou pohromou musí poplatník doložit posudkem soudního znalce, anebo pojišťovny. Tyto škody lze zahrnout do nákladů v plné výši bez omezení. Ostatní škody pak jenom do výše přijatých náhrad (Vančurová a Láchová, 2018).

Pokuty a penále také nelze uznat za daňový náklad z důvodu oslabování jejich charakteru. Zejména jde-li o pokuty udělené správními orgány (Hnátek 2019).

Daňově neuznatelné jsou výdaje na reprezentaci. Je však třeba rozlišit náklady na reklamu a propagaci s výdaji na reprezentaci. Za určitých podmínek může být uznatelný i

výdaj na reprezentaci, hranice mezi uznatelností stanovuje zákon v hodnotě do 500 Kč (Vančurová a Láchová 2018).

3.2.5 Sazba a slevy na dani z příjmů právnických osob

Sazba daně z příjmů právnických osob činí 19 %, pokud není stanoveno jinak (§21 odst. 1 ZDP). U základního investičního fondu činí sazba daně 5 % (§21 odst. 2 ZDP). U fondu penzijní společnosti nebo u instituce penzijního pojištění s výjimkou penzijní společnosti nebo obdobné společnosti obhospodařující fondy obdobné fondům penzijního pojištění činí sazba daně 0 % (§ 21 odst. 3 ZDP). Na samostatný základ daně podle § 20 ZDP zaokrouhlený na celé tisícikoruny dolů se vztahuje sazba daně 15 % (§ 21 odst. 4 ZDP). Pro stanovení daně se použije sazba daně podle předchozích odstavců účinná k prvnímu dni zdaňovacího období nebo období, za něž je podáváno daňové přiznání (§21 odst. 6 ZDP).

Slevy da dani

Slevy mají odlišný dopad než odpočty od základu daně. Účinkují intenzivněji. U DPPO se kromě slev v rámci investičních pobídek využívá pouze jeden typ slevy (Vančurová a Láchová, 2018).

Sleva na zaměstnance se zdravotním postižením, které mají podpořit zaměstnavatele, jenž zaměstnávají tyto osoby. Jedná se o absolutní slevu diferencovanou podle míry zdravotního postižení zaměstnance. Výše slevy činí 18 000 Kč na jednoho přepočteného zaměstnance se zdravotním postižením, ale jestliže se jedná o zaměstnance s těžším zdravotním postižením, výše slevy se zvyšuje na 60 000 Kč. Za předpokladu, že zdaňovací období trvá 12 měsíců (Vančurová a Láchová, 2018).

Za pomoci Tab. 3.5 zjistíme teoretický výpočet daně.

Tab. 3.5. Zjednodušený výpočet daně

Základ daně
- ODPOČTY (ODČITATELNÉ POLOŽKY)
-daňová ztráta (vyměřena za předešlé zdaňovací období)
- Odpočet výdajů na projekty výzkumu a vývoje
- odpočet na podporu odborného vzdělávání
= mezisoučet
- bezúplatná plnění na veřejně prospěšné účely (max. 10 % z mezisoučtu)
= Základ daně po snížení o odpočty (zaokrouhlený na celé tisícikoruny dolů)
x sazba daně
= daň
- slevy na dani
- slevy na zaměstnance se zdravotním postižením
= Daň po slevě

Zdroj: Vlastní zpracování dle Vančurová a Láchová, 2018

3.2.6 Zdaňovací období

V § 21a ZDP můžeme považovat zdaňovacím obdobím daně z příjmů právnických osob jako

- kalendářní rok,
- hospodářský rok,
- období od rozhodného dne fúze nebo rozdělení obchodní korporace nebo převodu jmění na společníka do konce kalendářního roku nebo hospodářského roku, ve kterém se přeměna nebo převod jmění staly účinnými,
- účetní období, pokud je toto účetní období delší než nepřetržitě po sobě jdoucích 12 měsíců.

3.3 Daň z přidané hodnoty

Od roku 2004 kdy Česká republika vstoupila do EU, kde oblast DPH je zcela zásadním nástrojem veřejných financí, proto je v rámci Evropské unie celá řada ustanovení v unijní legislativě, která je pro členské státy závazná. V současné době je základním předpisem pro oblast DPH směrnice Rady 2006/112/ES, která platí od 1. ledna 2007 a byla zpracována plně do novely účinné k 1. lednu 2009.

V zákoně o dani z přidané hodnoty je vymezeno několik typů osob. V tomto zákoně je definována:

- osoba povinná k dani (§ 5) – fyzická nebo právnická osoba, která uskutečňuje ekonomické činnosti,
- osoba nepovinná k dani – osoba, která není osobou povinnou k dani, pod tímto pojmem si lze představit občany,
- plátce daně (§ 6) – plátcem DPH je osoba povinná k dani, která splní podmínky pro plátcovství, v současnosti je podmínkou dosažení obrátu 1 mil Kč za dvanáct předcházejících kalendářních měsíců
- osoba registrovanou k dani – osoba, které je přiděleno daňové identifikační číslo pro účely obchodování v Evropské unii, zjednodušeně lze říct, že jde o plátce daně v jiných členských státech.

Správná klasifikace tohoto typu je důležitá např. pro případné osvobození od daně.

Předmět daně a sazba daně

Předmětem daně je podle § 2 zákona o dani z přidané hodnoty:

- dodání zboží, které je uskutečněno za úplatu osobou povinnou k dani s místem plnění v tuzemsku,
- poskytnutí služby, které je uskutečněno za úplatu osobou povinnou k dani s místem plnění v tuzemsku,
- pořízení zboží z jiného členského státu s místem plnění v tuzemsku,
- dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku.

Pravidla pro správné stanovení místa plnění § 7-8 pro zboží a § 9-10 i pro služby.

Sazba daně je diferencovaná a v České republice od roku 2015 máme kromě základní sazby ve výši 21 %, také dvě úrovně snížené sazby. Kromě dříve užívané snížené sazby 15 %, byla zavedena třetí sazba na 10 %, která je zaměřena pouze na velmi omezený okruh zdanitelných plnění (Vančurová a Láchová, 2018).

Seznam zboží (služeb), které podléhají sníženým sazbám, je uveden v příloze k zákonu. První snížená sazba např. podléhají potraviny nebo ubytovací službě, druhé snížené podléhá např. kojenecká výživa, knihy nebo léky.

3.4 Slovenská daňová soustava

Slovenská daňová soustava je převážně podobná jako česká daňová soustava, ale lze nalézt rozdíly, kterými se obě země odlišují. Tyto rozdíly jsou především u přímých daních.

3.4.1 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů je upravena zákonem č. 595/2003 Z. z. o dani z příjmů, ve znění neskorších predpisů (dále SZDP). Podle § 1 SZDP upravuje dvě zásadní oblasti – zdanění fyzických a právnických osob a způsob placení daně. V druhém odstavci tohoto paragrafu je stanoveno, že mezinárodní smlouva, která byla ratifikována, má přednost před zákonem. Pro úplnost je třeba dodat, že podobné ustanovení obsahuje i český zákon o daních z příjmů, konkrétně se jedná o § 37. Prostřednictvím § 2 jsou pak definovány základní pojmy, které jsou užity v zákoně – jako příklad lze uvést definice poplatník (viz dále v textu), daňové ztráty, závislou osobu, obchodní majetek, zahraniční osoba nebo virtuální měna. Úprava tak není tak roztržena jako v českém zákoně.

Samotná úprava daně z příjmů fyzických osob je pak obsažena v § 3-11 a také v § 15 až 54 prostřednictvím společných ustanovení.

Daň se vypočítá ze zjištěného daňového základu. Dílčí daňové základy jsou stejně jako v českém zákonu o daních z příjmů uvedeny pod jednotlivými paragrafy. Obsahem slovenského zákona jsou následující paragrafy:

- § 5 příjmy ze závislé činnosti (ZDP),
- § 6 příjmy z podnikání a jiné samostatné zárodkové činnosti, z pronájmu a z použití díla a uměleckého výkonu,
- § 7 Osobní základ daně z kapitálového majetku,
- § 8 ostatní příjmy (Široký, 2018).

3.4.2 Poplatník a plátce daně z příjmů fyzických osob

Slovenská republika dělí poplatníky do dvou skupin, které se nazývají daňoví rezidenti a daňoví nerezidenti. První ze skupin má neomezenou daňovou povinnost, daňoví nerezidenti mají omezenou daňovou povinnost vztahující se pouze na příjmy z území Slovenské republiky (Široký, 2018)

Pro určení rezidentství jsou použita stejná pravidla jako v případě České republiky, tj. podmínka trvalého bytu nebo podmínka zdržování se na území daného státu.

3.4.3 Příjmy od daně z příjmů fyzických osob osvobozené

Mezi osvobozené příjmy patří prodeje bytu nebo domu, který nesměl být zahrnut v obchodním majetku, sociální příjmy a transfery, stipendia, přijaté náhrady škody, úroky a jiné výnosy z vkladů, výnosy ze státních dluhopisů a finanční prostředky plynoucí z grantů (Šíroký, 2018).

3.4.4 Sazba a správa daně

Sazba daně pro fyzickou osobu podle § 4 je stanovena na 19 % z té části základu daně, která nepřesáhne 176,8násobek sumy platného životního minima. Po přesáhnutí 176,8násobku je daň ve výši 25 % (Šíroký, 2018).

Podat daňové přiznání a vyrovnat daňovou povinnost je zapotřebí do 31. března, pokud se poplatník nedohodnul se správcem daně jinak. Zálohy se sráží každý měsíc podle výše poslední daňové povinnosti, jestliže nebyla daň vyšší než 2 500 EUR, zálohy se neplatí.

Daňová asignace je definice podle Šíroký (2018, s. 323), jako možnost, kdy „...poplatník je oprávněn požádat do 30. dubna správce daně, aby určitou část zaplacené daně poukázal vybrané právnické osobě. Pro zdaňovací období 2017-2019 je podmínkou poskytnout této entitě finanční dar ve výši 1,5 % ze základu daně, potom může poplatník poukázat 1% zaplacené daně, v ostatních případech 0,5 % zaplacené daně“.

3.4.5 Nezdaniitelná část základu daně

Rozdílem mezi českým a slovenským zákonem je aplikace nezdanitelných částí základu daně a slevami na dani. V českém zákoně jsou zavedeny oba instituty, v slovenském zákoně jsou upřednostněny nezdanitelné části základu daně. V zákoně jsou rozlišeny

- nezdanitelná část na poplatníka,
- nezdanitelná část na studenta,
- nezdanitelná část za příspěvky na důchodové spoření,
- nezdanitelná část za úhradu za „starostlivost“ (tímto se rozumí platby za lázně).

Všechny tyto nezdanitelné části jsou upraveny v § 11 příslušného zákona. Jsou zde stanoveny maximální možné odpočty, a to buď ve vazbě na životní minimum (viz dále) nebo v podobě pevné částky (např. 50 eur za rok u léčebných koupelí)

Daňový základ lze snížit nezdanitelnou částí základu daně, a to ve výši 3 803,33 EUR, která odpovídá 19,2násobku roční částky životního minima platnému k 1. lednu na poplatníka, jenž nepřesáhnul částku 19 809 EUR. Při vyšším základu daně se vypočte rozdíl

mezi 8 755,58 EUR a $\frac{1}{4}$ základu daně. Při základu daně 35 022,31 EUR a výš si poplatník nemůže uplatnit žádnou nezdanitelnou část základu daně (Široký, 2018).

Sleva na manžela (manželku) žijící ve společné domácnosti za předpokladu splnění aspoň jedné ze 4 podmínek:

- stará se o dítě do 3 let věku nebo 6 let věku v případě postiženého dítěte,
- je zařazen v evidenci uchazečů o zaměstnání,
- pobírá zaopatřovací příspěvek,
- je osoba s těžkým zdravotním postižením (Široký, 2018).

V zákoně jsou přesto definovány i daňové bonusy (§ 33 a § 33a). Tyto bonusy snižují vypočtenou daň. Prvním z těchto bonusů je bonus za vyživované dítě. Poplatník, který měl aspoň šesti násobek minimální mzdy z příjmů ze závislé činnosti nebo z podnikání si může vykázat na každé vyživované dítě 21,41 EUR měsíčně (Široký, 2018).

Druhým možným daňovým bonusem je bonus za zaplacené úroky. Čerpání tohoto bonusu je však svázáno s řadou podmínek. Tento bonus si může uplatnit pouze poplatník, který měl v době podání žádosti o úvěr nejméně 18 let a nejvíce 35 let a zároveň jeho příjem nepřesáhl 1,3násobek průměrné mzdy. Limit pro uplatnění je nastaven na 50 000 eur.

Následující Tab. 3.6. znázorňuje zkrácený výpočet daně z příjmů fyzických osob.

Tab. 3.6. Schéma výpočtu DPFO na Slovensku

předmět daně
jeho úprava
- osvobození
- výdaje atd.
= základ daně
- nezdanitelné části základu daně
x sazba daně 19 % nebo zvýšena 25 %
= základní částka daně
- slevy na dani
= daň

Zdroj: Daňové zákony 2019

3.5 Daň z příjmů právnických osob

Právnické osoby ve Slovenské republice uplatňují tzv. jednoduchý systém korporativního zdanění. To představuje zdanění zisku na úrovni společnosti. (Nerudová, 2014).

3.5.1 Poplatníci daně z příjmů právnických osob

Poplatníci jsou všechny osoby, které nejsou fyzickými osobami, což znamená, že to jsou veškeré osoby, které jsou zapsané v obchodním rejstříku za podmínek stanovených v obchodním zákoníku č. 516/1991 Zb.. Poplatníci také nemusí být zapsaní v obchodním rejstříku a zdánlivě vykonávají podnikatelskou činnost a mají z téhle činnosti příjem. Např. nadace nebo politické strany apod. (Nerudová, 2014).

3.5.2 Osvobození od daně z příjmů právnických osob

Osvobozeny jsou příjmy zájmových sdružení právnických osob, profesních komor, občanských sdružení včetně odborových organizací, politické strany, státem uznané církve, vysoké školy, rozpočtových a příspěvkových organizací, neziskové organizace a obce a vyšší územní celky. Dále může být osvobozeno úroky ze státních dluhopisů, úroky z poskytnutých úroků a půjček a finanční prostředky plynoucí z grantů (Široký, 2018).

3.5.3 Odpisová politika

Na rozdíl od České republiky, Slovenská republika má několik změn ohledně odpisovaného majetku (Zákony 2019).

Dlouhodobým nehmotným majetkem jsou složky majetku, jejichž pořizovací cena je vyšší než 2 400 EUR a doba použitelnosti delší než jeden rok. Jednotlivé druhy dlouhodobého nehmotného majetku jsou především: software, ocenitelná práva, aktivované náklady na vývoj a s výjimkou goodwill, který už je zahrnutý v základu daně podle § 17a až 17c.

Stejně jako v České republice nejsou součástí dlouhodobých nehmotných aktiv, nejsou zřizovací výdaje. Ty se vždy účtují podle jejich charakteru na příslušné nákladové účty a vstupují do základu daně jako daňově uznatelný výdaj (Zákony 2019).

Odpisovaný dlouhodobý majetek vymezený v § 22 SZDP V případě samostatných movitých věcí a jejich souborů je stanovena minimální hranice vstupní ceny majetku. Na Slovensku je tato hranice zákonem o dani z příjmu stanovena na úrovni 1700 EUR. Rovnoměrné odpisování následuje v Tab. 3.7.

Z odpisování jsou vyloučeny např. pozemky, umělecká díla, kulturní památky a další. Stejně jako v ČR není možné změnit způsob odepisování v jeho průběhu. Stejně je nastaveno zaokrouhlení odpisu, to je na eura nahoru. Odpisování je možné přerušit.

Tab. 3.7 Roční odpisové sazby na Slovensku

Odpisová skupina	Roční odpis
1	1/4
2	1/6
3	1/8
4	1/12
5	1/20
6	1/40

Zdroj: Zákony SZDP

Na rozdíl od České republiky to má poplatník odepisující DHM na Slovensku jednodušší v tom, že si každý rok odečte danou část částky podle odpisových skupin (Zákony 2019).

Zrychlené odepisování můžeme vypočítat v prvním roce

$$\text{odpis v prvním roce} = \frac{VC}{\text{koeficient v prvním roce}} \quad (3.4)$$

Vzorci jsou totožné jako u české legislativy s tím rozdílem, že ve Slovenské republice můžeme odepisovat zrychleně pouze ve dvou odpisových skupinách viz Tab.. 3.8 (Zákony 2019).

$$\text{odpis v dalších letech} = \frac{2x ZC}{\text{koeficient v dalších letech} \cdot (n-1)} \quad (3.5)$$

Tab. 3.8. Koeficienty zrychleného odpisování na Slovensku

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou zůstatkovou cenu
2	6	7	6
3	8	9	8

Zdroj: Zákony SZDP

Technické zhodnocení je popisováno jako zhodnocení hmotného a nehmotného majetku za účelem zákonem omezené výdaje: dokončení nadstavby, přístavby, stavební úpravy,

rekonstrukce či modernizace, které převyšují v celkové výši 1 700 EUR za zdaňovací období (Široký, 2018).

3.5.4 Uznatelné a neuznatelné daňové náklady

Výdaje, které lze odečíst od základu daně z příjmu jsou například:

- rezervy a opravné položky,
- výdaje na pracovní a sociální podmínky a starostlivost o zdraví vynaložené na bezpečnost nebo o bezpečnost zaměstnanců,
- cestovné náhrady do výše, které vzniká nárok podle osobitých předpisů,
- výdaje poplatníka s příjmem podle § 6 ods. 1 a 2 vynaložený v souvislosti s činností vykonanou v jiném městě,
- výdaje ve výši vstupní ceny finančního majetku podle § 25a.

Následující daňové výdaje můžeme najít v § 19 Daňové výdavky (výdaje).

Od základu daně nelze odečíst tradiční výdaje, které nelze ani v České republice a jsou jimi např.:

- daň z příjmů za poplatníka,
- pokuty a penále,
- výdaje na reprezentaci atd.

Ve slovenském zákoně jsou také upraveny podmínky pro uplatnění rezerv a opravných položek. Kompletní úprava je obsahem § 20 SZDP. Je zde tak rozdíl oproti české legislativě, kdy rezervy a opravné položky jsou upraveny speciálním zákonem.

3.5.5 Sazba a slevy na dani z příjmů právnických osob

Jednotná sazba daně je 21 % ze základu daně sníženého o daňovou ztrátu, srážková daň má hodnotu 19 % (Široký, 2018).

Za pomoci Tab. 3.9 zjistíme teoretický výpočet daně.

Tab. 3.9 Výpočet DPPO na Slovensku

Základ daně
- ODPOČTY (ODČITATELNÉ POLOŽKY)
-daňová ztráta (vyměřena za předešlé zdaňovací období)
- Odpočet výdajů na projekty výzkumu a vývoje
- odpočet na podporu odborného vzdělávání

= mezisoučet
= Základ daně po snížení o odpočty
x sazba daně
= daň
- daňová asigance
= Daň po slevě

Zdroj: Zákony 2019

3.5.6 Zdaňovací období

Daňové přiznání lze podat do konce třetího měsíce po skončení zdaňovacího období. Správce daně může prodloužit dobu následně o další tři měsíce, poslední den lhůty pro podání daňového přiznání je také i dnem splatnosti daně. Výše záloh se počítá z poslední známé daňové povinnosti, jestliže nepřesáhla více jak 2 500 EUR, poplatník zálohy neplatí. Na Slovensku není možné skupinové zdanění firem (Široký, 2018).

3.6 Daň z přidané hodnoty

V roce 2004, také Slovenská republika vstoupila do EU a za pomoci směrnice Rady 2006/112/ES, která platí od 1. ledna 2009. Limit obratu daně, kdy se ekonomické subjekty musí zaregistrovat za plátce daně je 49 790 EUR za dvanáct po sobě jdoucích měsíců. Předmětem daně je dodání zboží nebo služby za protihodnotu uskutečněnou zdanitelnou osobou na Slovensku. Pořízení zboží z jiného členského státu a dovoz zboží (Široký, 2018).

Uplatňuje se zde základní sazba 20 % a snížená sazba 10 %, která platí na léky, sacharin a farmaceutické výrobky atd.

3.7 Dílčí kapitola

V kapitole jsme se věnovali popisu nejdůležitějších daní v České republice a na Slovensku. Vymezili jsme si základní pojmy a rozdíly v obou zemích. Následující znalosti jsou použity v poslední kapitole, kde budeme porovnávat tyto daňové sazby za pomoci vypočtených příkladů.

4 Porovnání české a slovenské daňové soustavy

V následující kapitole porovnáme obě zmíněné daňové soustavy a zhodnotíme jejich výhody a nevýhody. Z této analýzy budou vyplývat naše návrhy, co by bylo lepší změnit v České republice a co naopak je v ČR na lepší úrovni než na Slovensku.

Výpočet DPFO v České republice

První daní, kterou budeme porovnávat, je daň z příjmů fyzických osob. Porovnání bude provedeno s využitím průměrné mzdy a jejich násobků. V České republice je průměrná mzda za první kvartál v roce 2019 je 33 840 Kč. Zdrojem této informace je Český statistický úřad. Na Slovensku je průměrná mzda 1 004 EUR. Pro lepší zobrazení jsou vypočteny 0,75násobky a 1,25násobky průměrných mezd v ČR podle českých pravidel a rovněž podle slovenských pravidel. Slovenská mzda je přepočtena kurzem 25,80 CZK/EUR.

Nejprve je proveden výpočet průměrných mezd podle českých pravidel.

Budeme brát v potaz, že poplatník má podepsané prohlášení poplatníka daně a bude mít 2 děti, na které uplatňuje daňové zvýhodnění. Přehled nalezneme v Tab. 4.1.

Tab. 4.1 – Výpočet čisté mzdy dle českých pravidel

Výpočet mzdy podle českých pravidel	Česká průměrná mzda			Ekvivalent slovenské mzdy		
	75 %	100 %	125 %	75 %	100 %	125 %
HM	25 380	33 840	42 300	19 427	25 903	32 379
SP 25 %	6 345	8 460	10 575	4 857	6 476	8 095
ZP 9 %	2 285	3 046	3 807	2 285	3 046	2914,11
SHM	34 010	45 346	56 682	26 569	35 425	43 388
základ daně	34 000	45 300	56 600	26 600	35 500	43 400
daň ve výši 15 %	5 100	6 795	8 490	3 990	5 325	6 510
sleva na poplatníka	2 070	2 070	2 070	2 070	2 070	2 070
daň po slevě	3 030	4 725	6 420	1 920	3 255	4 440
daň. zvýhodnění na první dítě	1 267	1 267	1 267	1267	1267	1267
daň. zvýhodnění na druhé dítě	1 617	1 617	1 617	1617	1617	1617
Záloha na dani	146	1 841	3 536	-964	371	1556
SP 6,5 %	1 650	2 200	2 750	1 650	2 200	2 750

ZP 4,5 %	1 143	1 523	1 904	1 143	1 523	1 904
ČM	22 441	28 276	34 110	19 427	25 903	32 379
ETR	11,58 %	16,44 %	19,36 %	9,41 %	15,81 %	19,17 %

Zdroj: Vlastní zpracování v excelu

Obsahem posledního řádku tabulky je ukazatel průměrné sazby daně, kdy je vypočten podíl daně a odvodů k příslušné hrubé mzdě. Průměrná sazba je zobrazena na grafu 4. 1

Výpočet DPFO ve Slovenské republice

Provedeme obdobný výpočet daně z příjmů fyzických osob, také na Slovensku, kde budeme počítat v eurech a následně čistou mzdu převedeme na koruny za pomoci kurzu České národní banky, který je 25,77 CZK/EUR. Pro snadnější výpočet je pro přepočet použit zaokrouhlený kurz ve výši 25,80 CZK/EUR. Výpočet čisté mzdy poplatníka na Slovensku je uveden v Tab. 4 2.

Tab. 4. 2 – Výpočet čisté mzdy dle slovenských pravidel

Výpočet mzdy podle slovenských pravidel	Slovenská průměrná mzda			Ekvivalent české mzdy		
	75 %	100 %	125 %	75 %	100 %	125 %
HM	753	1 004	1255	984	1312	1640
SP 9,4 %	70,78	94,37	117,97	92,50	123,33	154,16
ZP 4 %	30,12	40,16	50,20	39,36	52,48	65,60
základ daně	652,10	869,47	1086,83	852,14	1136,19	1420,24
NČZD na poplatníka	328,12	328,12	328,12	328,12	328,12	328,12
základ daně	323,98	541,35	758,71	524,02	808,07	1092,12
daň 19 %	61,56	102,86	144,15	99,56	153,53	207,50
1 a 2 dítě 2*22,17 EUR	44,34	44,34	44,34	44,34	44,34	44,34
daň k zaplacení	17,22	58,52	99,81	55,22	109,19	163,16
SP 25,2 %	189,76	253,01	316,26	247,97	330,62	413,28
ZP 10 %	75,30	100,40	125,50	98,40	131,20	164,00
ČM	634,88	810,95	987,02	796,92	1027,00	1257,08
ETR	15,69 %	19,23 %	21,35 %	19,01 %	21,72 %	23,35 %

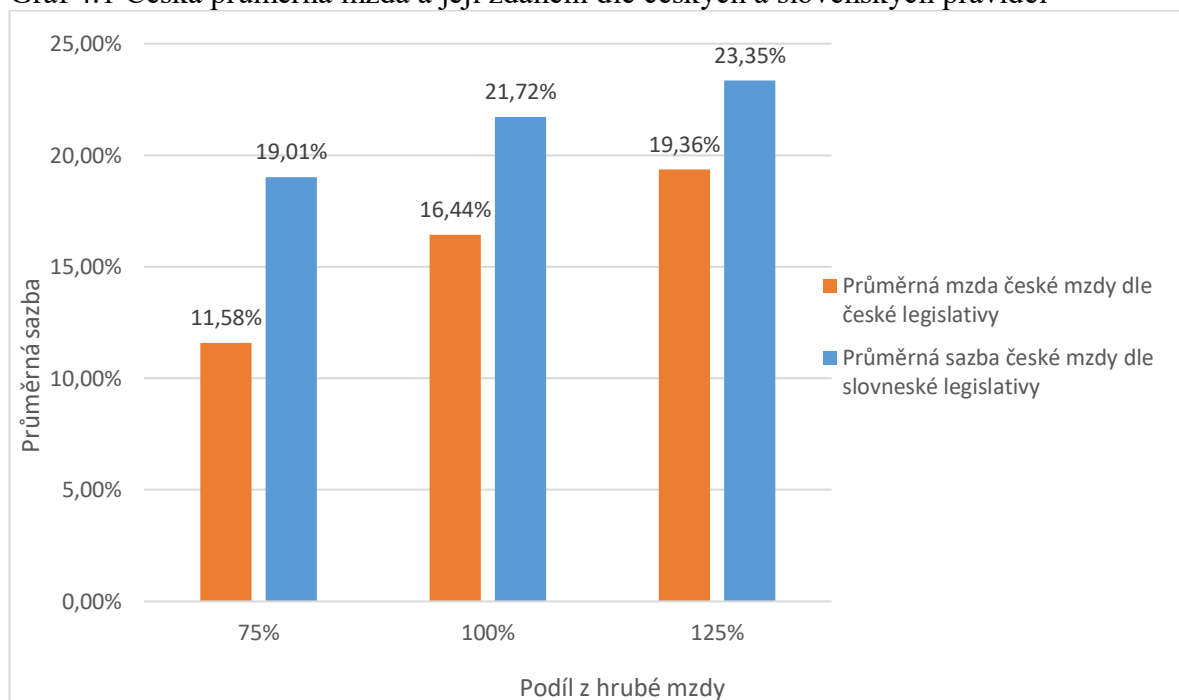
Zdroj: Vlastní zpracování v excelu

V Tabulce 4.2 je uvedena i výše pojistného, které platí zaměstnavatel za zaměstnance, nicméně na rozdíl od České republiky není tato skutečnost pro výpočet zálohy na daň nijak rozhodující. Částky pojistného jsou tak uvedeny spíše pro úplnost. Důležitou roli ve výpočtu má pojistné placené zaměstnancem. Na Slovensku se o toto pojistné snižuje základ daně ze závislé činnosti.

Do výpočtu jsme nezahrnuli nový fakt, který bude platit ve Slovenské republice od 1. dubna 2019 a to, že se zvedne příspěvek na dítě do 6. let z 22,17 eur na dvojnásobek na 44,34 eur. V přepočtu je to suma, která je 572 Kč při kurzu 25,8 a při zvýšení to bude 1 144 Kč za euro. Tohle zvýšení je dobrý krok od vlády k podpoře rodin s dětmi

Výpočty z Tabulek 4.1 a 4.2 lze shrnout do několika grafů. Na grafu 4.1 je znázorněna průměrná sazba daně u situace, kdy by česká průměrná mzda a její násobky byly zdaněny dle českých a dle slovenských pravidel.

Graf 4.1 Česká průměrná mzda a její zdanění dle českých a slovenských pravidel

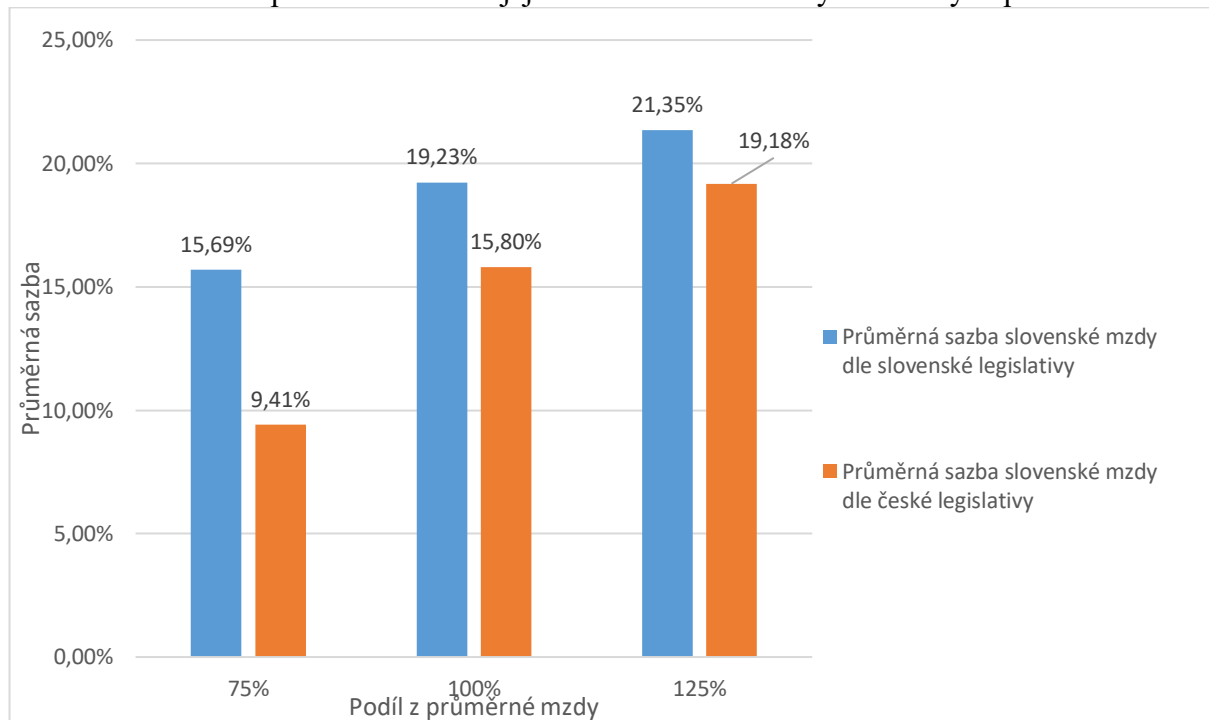

Zdroj: vlastní zpracování

Pro poplatníky, kteří dosahují příjmů na území ČR, jsou tak výhodnější česká pravidla. Kdyby stejné částky museli tito poplatníci zdanit podle slovenských pravidel, tak by vždy zaplatili na daních více. Je tomu tak proto, že sazba daně z příjmů na Slovensku je vyšší. Tyto čtyři procentní body rozdílu nepokryje ani skutečnost, že na Slovensku neexistuje superhrubá mzda, a dokonce pojistné placené zaměstnancem je odečteno od základu daně.

Zdanění slovenské průměrné mzdy a její násobků je zobrazeno na grafu 4.2.

Graf 4. 2 Slovenská průměrná mzda a její zdanění dle slovenských a českých pravidel

Zdroj: vlastní zpracování

I v tomto případě platí, že tyto mzdy by bylo lepší zdaňovat podle českých, a ne podle slovenských pravidel. Na obou grafech je vidět jeden zajímavý trend. S rostoucí mzdou se rozdíly mezi průměrnou mzdou snižují. Důvod pro toto snižování by mohl být objasněn superhrubou mzdou. S rostoucí mzdou roste pojistné placené zaměstnavatelem a tím i vypočtená daň.

Dle našeho názoru je hlavní odlišností výpočtu čistých mezd odlišný přístup k stanovení základu daně. Zatímco v ČR se používá koncept superhrubé mzdy, na Slovensku je možno od základu daně odečíst pojistné placené zaměstnancem. Toto nastavení považuje autor za lepší, neboť nedochází ke zdanění části mzdy, která je odvedena rovněž do státního rozpočtu.

Nevýhodou slovenského systému je naopak relativně nízká výše daňových zvýhodnění na děti. Tato skutečnost v kombinaci s vyšší nominální sazbou daně způsobuje, že rozdíl mezi zdaněním podle českých a slovenských pravidel může být u lidí s nižšími příjmy významný. Tito lidé tak mohou být motivováni jít pracovat do České republiky.

Výpočet DPPO v České republice

Pro názornou ukázkou jsou údaje o právnických osobách smyšlené. Daň z příjmů právnických osob vypočteme z příkladu, kdy náklady budou činit 4 648 350 Kč a výnosy

budou 5 550 350 korun, následně bude poskytnut dar škole v hodnotě 30 000 Kč. Ve zdaňovacím období bylo pořízeno výrobní zařízení zařazeno do druhé odpisové skupiny, jeho pořizovací cena byla 258 000 Kč (bez DPH). Účetní odpisy tohoto majetku činily 25 800 Kč.

Právnícká osoba zaměstnává jednu osobu s lehkým postižením. Poplatník dosáhl za rok 2017 daňové ztráty 51 600 Kč, tuto ztrátu dosud neuplatnil. Výpočet provedeme v Tab. 4.3.

Pro výpočet je třeba vypočítat roční odpis nového majetku. Vzhledem k vyššímu výsledku hospodaření, a ne tak významným neuznatelným částkám bude výhodnější uplatnit zrychlený odpis. Jeho výše se vypočte jako vstupní cena podělená počtem let odepisování (pěti). Výše tohoto odpisu je 51 600 Kč. Základ daně tak lze snížit o rozdíl mezi částkou 51 600 a 25 800, což je 25 800 Kč

Tab. 4. 3 – DPPO v ČR

ČR DPPO	
Výnosy	5 550 350
náklady	4 648 350
účetní HV	902 000
daňově neuznatelné náklady	
+ dary	30 000
(-) rozdíl mezi odpisy	-25 800
Základ daně	906 800
(-) daňová ztráta	51 600
dary 10 % ze ZD	-30 000
snížený ZD	824 600
Zaokrouhlení	826 000
daň 19 %	156 676
sleva na pracovníka	18 000
daňová povinnost	138 674

Zdroj: vlastní zpracování

Pro výpočet daňového základu bylo třeba kromě správného stanovení daňové uznatelnosti nákladů stanovit správně rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy. V takto zadaném příkladu jsou účetní odpisy vyšší než daňové, tzn. daňový základ je třeba zvýšit o rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy.

Poplatník si mohl odečíst všechny dary, které poskytl škole z důvodu nepřesáhnutí maximální hranice 10 % ze základu daně. Zároveň byla splněna spodní hranice pro uznání daru, tj. bylo darováno více než 2 000 Kč. Od daňového základu by také bylo možno odečíst ztrátu z minulých let v maximální výši, ale jen ve lhůtě pěti let.

Na pracovníka s lehkým postižením odečetl 18 000 Kč dále jde také odečíst slevu na těžce postiženého pracovníka ve výši 60 000 Kč. Z výsledné tabulky můžeme vidět, že daňová povinnost firmy je 138 674 Kč.

Výpočet DPPO ve Slovenské republice

Pro výpočet daně na Slovensku jsou použity stejné částky jako pro výpočet daně v ČR, jsou pouze přepočteny příslušným kurzem. Cílem tohoto příkladu je ukázat mírné odlišnosti oproti podniku, který působí na českém území.

Pro výpočet daně budeme potřebovat odpis výrobního zařízení. Při přepočtu je cena majetku 10 000 EUR, účetní odpisy jsou 1 000 EUR. Majetek je zařazen do druhé odpisové skupiny, poplatník se rozhodl odepisovat rovnoměrně. Dle § 26 slovenského zákona je doba odepisování šest let, roční odpis se vypočte jako jedna šestina částky a zaokrouhlí se na eura nahoru. Roční odpis je 1 667 EUR.

Částka 667 EUR (rozdíl mezi daňovým a účetním odpisem) tak sníží daňový základ.

Daňová ztráta je 2000 EUR, nicméně je možné si uplatnit pouze jednu čtvrtinu této ztráty, tj. 500 EUR. Nelze rovněž odečíst hodnotu poskytnutých darů. Slovenský poplatník má místo toho možnost využít § 50 a určit, že 2 % zaplacené daně mají být poslány označené právnické osobě (nadace, neziskové organizace, ...). Výpočet daně jsme provedli v Tab. 4. 4.

Tab. 4. 4. – Výpočet daně v SR

SVK DPPO	
Výnosy	215129,8
náklady	180168,6
účetní HV	34961,24
daňově neuznatelné náklady	
Dary	1162,79
(-) rozdíl mezi odpisy	667
Základ daně	35 457,03
(-) ztráta	500

snížený ZD	34957,03	
Zaokrouhlení	34957,03	
daň 19 %	6641,84	171 359
daňová povinnost	6641,84	171 359

Zdroj: Vlastní zpracování

Ačkoliv bylo dosaženo stejného účetního výsledku hospodaření (stejného zisku), výsledná daň je v ČR nižší o 32 800 Kč (zaokrouhleno na stovky). Z této částky je 18 000 Kč způsobeno právě slevou na zaměstnance s lehčím zdravotním postižením. Nicméně i kdyby tento zaměstnanec nebyl zaměstnán, daň by bylo o 14 800 Kč vyšší na Slovensku než v ČR. Na tomto faktu se podílí skutečnost, že dary se nedají odečíst jako odečitatelná položka a také odpis majetku.

Daňový odpis je nižší ze dvou důvodů. Prvním důvodem je rozdíl mezi rovnoměrným a zrychleným odpisem v obou zemích. Tím druhým důvodem je skutečnost, že doba odepisování v druhé odpisové skupině je delší o jeden rok, roční odpis tak musí být nižší i z tohoto důvodu.

Daň z přidané hodnoty v ČR a SR

Díky vlivu směrnice 2006/112/ES jsou systémy daně z přidané hodnoty v obou zemích srovnatelné. Podobně jsou tak v obou zemích např. vymezeny:

- osoby povinné k dani,
- rozsah zdanitelných plnění,
- místo zdanitelných plnění u služeb a u dodání zboží,
- osvobození od daně,
- nárok na odpočet daně,
- zvláštní režimy DPH.

Přesto však existují určité odlišnosti v obou systémech. Nejvýznamnější z nich je u sazeb daně. Na Slovensku jsou zavedeny pouze dvě sazby daně, základní a snížená sazba. Seznam zboží a služeb, které jsou zařazeny do snížené odpisové sazby je uveden v příloze č. 7 (zboží), resp. v příloze č. 7a (služby).

Do snížené sazby tak patří např. maso, ryby, mléko, máslo, antibiotika, obrázkové knížky, pomůcky pro nedoslýchavé, kompenzační pomůcky pro zdravotně postižené a další.

Z hlediska služeb patří do snížené sazby telekomunikační služby, dodání elektřiny, plynu, vody, přeprava osob nebo služby cestovního ruchu.

Základní sazba daně činí 20 %, snížená sazba daně činí 10 %. Snížená sazba daně je tak na úrovni druhé snížené sazby daně v ČR. Na Slovensku je tak určité základní zboží (např. potraviny) zdaněno sazbou nižší o pět procentních bodů.

Existence pouze dvou sazeb se tak zdá jako lepší varianta zdanění. Jako příklad lze uvést obrázkové knížky, které jsou v ČR zdaněny druhou sníženou sazbou daně. Základní potraviny jsou pak zdaněny první sníženou sazbou daně. Oba typy zboží jsou tak zvýhodněny sníženou sazbou daně, nicméně zvýhodnění knížek je vyšší. Je pak otázkou, zda opravdu existuje důvod, proč by knížky měly být zdaněny nižší sazbou než potraviny, které jsou nakupovány mnohem častěji. Možnou odpovědí by mohlo být, že zavedení druhé snížené sazby bylo jen určitým gestem. Je pak možné, že položky v druhé sazbě daně byly zaříděny tak, aby nedošlo k ohrožení výnosu z DPH. Pro tyto úvahy však není prostor v případě slovenského DPH.

Rozdíly v obou daních lze pozorovat také u peněžních limitů, jejichž překročením vzniká osobě povinné k dani (na Slovensku pod pojem zdanitelná osoba) nějaká povinnost. Prvním z těchto limitů je limit pro povinnou registraci jako plátce daně. Posuzuje se vždy dvanáct předchozích kalendářních měsíců, limity jsou stanoveny takto:

- v ČR se osoba povinná k dani stává plátcem tehdy, pokud překročí obrát 1mil. Kč,
- na Slovensku je limit stanoven na 49 790 EUR.

Podělením obou částek lze zjistit měnový kurz, při kterém bude mít limit stejnou hodnotu. Tento pomyslný kurz je 20,08 CZK/EUR. Při současných měnových kurzech je tak limit pro povinné plátcovství na Slovensku vyšší než v ČR. Drobnou odlišností pak je, že dle § 4 slovenského zákona o DPH má plátce povinnost se registrovat do 20. dne následujícího měsíce, nikoliv 15. dne, jak je tomu v ČR.

Druhým důležitým limitem je limit, při kterém vzniká neplátcí DPH povinnost se registrovat jako identifikovaná osoba. Tato povinnost vzniká tehdy, pořídí-li tuzemská osoba zboží z jiného členského státu. Tentokrát se limit posuzuje za kalendářní rok. Limity jsou nastaveny následovně:

- v ČR je limit nastaven 326 000 Kč,
- na Slovensku je nastaven na 14 000 EUR.

Opět lze stanovit pomyslný měnový kurz, při kterém jsou si limity rovny. V tomto případě je tento kurz 23,29 CZK/EUR. I tento limit je tak na Slovensku vyšší.

Vzhledem ke skutečnosti, že identifikovaná osoba má povinnost přiznat z pořízení zboží (dle slovenského zákona § 69, v ČR § 108), nemá však nárok na odpočet na daně, je pro tyto osoby lepší, když je limit vyšší.

Ne všechny limity (lhůty) na Slovensku jsou však nastaveny lépe než v ČR. V zákonech jsou definovány lhůty, po které musí plátce plnit určité povinnosti. Jako příklad takové lhůty se uvést lhůta, po kterou je plátce povinen provádět úpravu odpočtu daně. Tato problematika se týká plátců, kteří uskutečňují zdanitelné plnění a osvobozená plnění bez nároku na odpočet daně.

V obou zákonech jsou stejně definovány lhůty pro sledování klasického hmotného majetku. Tato lhůta činí pět let v obou zemích. Rozdíly však vznikají u nemovitostí. V České republice je povinnost sledovat nárok na odpočet daně 10 let, na Slovensku je to 20 let. Slovenský plátce tak 20 let sleduje, zda se nezměnil poměr využití nemovitosti ve vztahu k vykonávaným zdanitelným plněním.

Dílčí závěr

Porovnáním obou daňových systémů bylo zjištěno, že jsou si daně z příjmů v obou zemích dost podobné, nicméně existují i určité odlišnosti. Tyto odlišnosti existují nejen u daně z příjmů, ale i u daně z přidané hodnoty.

Z hlediska zdanění mzdy je dle názoru autora lepší systém zdanění v ČR. Je tomu tak přesto, že se zde zvyšuje základ daně o sociální a zdravotní pojištění, zatímco na Slovensku se sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnancem odečítá. Výhodou českého zákona o daních z příjmů je vyšší daňové zvýhodnění na děti. Pokud by došlo ke zrušení superhrubé mzdy, tak by rozdíl v Česku a na Slovensku mohl být ještě markantnější.

Drobné rozdíly lze nalézt i u daně z příjmů právnických osob. Dle názoru autora větší prostor pro optimalizaci daně (ve smyslu využití všech zákonných možností) poskytuje český zákon. Velkou nevýhodou slovenského zákona je povinnost uplatňovat případnou daňovou ztrátu rovnoměrně. Zároveň je limit pro uplatnění této ztráty je kratší o jeden rok.

V oblasti odpisů je rovněž lépe nastaven systém v ČR. Slovenský poplatník nemá tolik příležitosti zvolit si odpisy tak, jak by vyhovovalo jeho potřebám. Zrychlený způsob

odepisování je povolen jen pro dvě odpisové skupiny. Taková úprava je zvláštní, zvláště když je tento typ povolen pouze pro skupiny dvě a tři.

Poměrně zajímavý je způsob, jakým je na Slovensku řešena problematika poskytování darů neziskovek. Určení částky daně, která bude odvedena určitému subjektu může být poplatníky více motivující než poskytování darů v průběhu zdaňovacího období (navíc za splnění určitých podmínek), kdy poplatníci nemusí mít přesný přehled o tom, jaká bude jejich konečná daňová povinnost.

Slovenský daňový zákon také nezvýhodňuje poplatníky, kteří zaměstnávají osoby se zdravotním postižením. Na druhé straně struktura zákona o daních z příjmů na Slovenska je přehlednější v tom smyslu, že jsou hned v úvodu zákona definovány základní pojmy.

Podobný systém DPH je z velké části dán směrnicí EU o společném systému DPH. Hlavní rozdíl lze tak sledovat v počtu a výši sazeb. Dle názoru autora je slovenská úprava sazeb lepší, a to z několika důvodů. Hlavním důvodem je, že sazby jsou obecně nižší než v České republice, což je pro poplatníky daně výhodnější. Druhým důvodem je, že zvýhodněné zboží a služby nejsou rozděleny do dvou snížených sazeb, nevznikají tak pochybnosti o tom, proč některé ze zvýhodněných zboží a služeb by měla být zvýhodněnější než jiná. Zároveň není třeba zákon často novelizovat za účelem přeražení některých položek.

Z hlediska limitů a lhůt, které musí osoba povinná k dani plnit, je lépe nastaven systém rovněž na Slovensku. Tato však neplatí vždy, jako příklad lze uvést dvakrát delší lhůtu pro sledování nároku na odpočet na Slovensku. Zejména v oblasti limitů pro povinné plátcovství může být lepší mít vyšší limit. Je pak otázkou, zda by nebylo vhodné zvýšit tento limit i v ČR z toho důvodu, aby tento limit odpovídal současné ekonomické situaci.

5 Závěr

Cílem téhle bakalářské práce s názvem „Komparace a zhodnocení české a slovenské daňové soustavy“ bylo analyzovat rozdíly v jejich fungování a zjistit, v jaké míře jsou daňově zatíženi poplatníci v obou státech a doporučit a navrhnout změny pro Českou daňovou soustavu.

Daňové soustavy těchto států jsou si podobné. Je to nejspíše zapříčiněno tím, že do roku 1993 jsme byli společný stát. Dalším společným prvkem je geografická poloha obou států, tedy střední Evropa a společná historie a tradice.

Druhá kapitola byla zaměřena na vymezení základních pojmů, a to z důvodu lepšího pochopení a vysvětlení dalších, složitějších témat. V kapitole jsme vymezili základní charakteristiky daně až po rozdělení daní na další klasifikace a samozřejmě nemohli jsme opomenout také správu daní.

Ve třetí kapitole byla dále popsána daňová soustava České republiky a Slovenské republiky. Daně jsou v této soustavě rozděleny na přímé a nepřímé. Značná pozornost je v kapitole věnována daním z příjmů, zejména protože právě tyto daně se týkají každého ekonomicky aktivního obyvatele státu. Poslední popsanou daní je daň z přidané hodnoty.

Čtvrtá kapitola této práce je zaměřena na srovnání popsaných daňových soustav, a to především na příkladech. V první části je popsána daň z příjmů fyzických osob za pomoci průměrné mzdy v obou státech a následně ekvivalentu. Při zkoumání rozdílu byl brán poplatník, který měl jedno nebo dvě děti. V druhé části kapitoly porovnáváme daně z příjmů právnických osob, kde za pomoci již zmíněných příkladů jsme si ukázali změny, co se týká například darů anebo odečtení ztráty z minulých let. V odpisovaném majetku jsou stanoveny rozdíly v tom, že na Slovensku nemůžeme odepisovat zrychleně veškerý dlouhodobý majetek, což v České republice samozřejmě můžeme uplatnit. Rozdíly nalezneme také ve slevách na daních. Zatímco v České republice můžeme uplatnit slevu na pracovníky s lehkým či těžším postižením, naopak na Slovensku tohle uplatnit nelze. V poslední kapitole došlo ke srovnání daně z přidané hodnoty. Jelikož oba státy jsou povinny dodržovat pravidla stanovené směrnicemi EU, tak jsou si systémy obou daní hodně podobné, nicméně i zde existují odlišnosti. Tyto rozdíly nalezneme například v sazbě daní, kdy v České republice je zavedena druhá snížená sazba daně, kterou na Slovensku nenalezneme. Na Slovensku se používá pouze jedna snížená sazba. Rozdíly jsou pak stanoveny i ve výši částky, po jejím překročení vzniká

povinnost povinného plátcovství nebo některé lhůty, které musí plátcí DPH na Slovensku dodržovat.

V poslední části čtvrté kapitoly jsou analyzovány podrobněji rozdíly a navrhované změny pro Českou daňovou soustavu.

V práci byla použita metoda, analýzy, deskripce a komparace. Byly použity odborné knižní zdroje, zejména sbírky daných států, ale také zdroje a publikace dostupné z internetu.

Práce může být použita jako studijní materiál pro zájemce o zdanění v České republice a ve Slovenské republice a pro tvůrce hospodářské politiky.

Seznam použité literatury

Knihy

GALOČÍK, Svatopluk. *DPH 2018: výklad s příklady*. 14. vyd. Praha: Grada Publishing, 2018. 432 s. ISBN 978-80-271-0799-5.

HNÁTEK, Miloslav. *Daňové a nedaňové náklady*. 2. vyd. Praha: ESAP, 2019. 270 s. ISBN 978-80-905899-8-8.

KOLEKTIV AUTORŮ, ed. *European tax handbook 2018*. 29. vyd. Amsterdam: IBFD, 2018. 1202 s. ISBN 978-90-8722-455-4.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2018. 286 s. ISBN 978-80-7598-165-3.

NERUDOVÁ, Danuše. *Daňová politika v Evropské unii*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 228 s. ISBN 978-80-7552-682-3.

NERUDOVÁ, Danuše. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 336 s. ISBN 978-80-7478-626-6.

ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 28 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SDEU, společný konsolidovaný základ daně (CCCTB), akční plán BEPS, zdanění finančního sektoru*. 7. vyd. Praha: Leges, 2018. 384 s. ISBN 978-80-7502-274-5.

ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2018*. 14. vyd. Praha: 1. VOX, 2018. 404 s. ISBN 978-80-87480-63-2.

Legislativní předpisy

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 595/2003 Z. z. Zákon o dani z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů

Elektronické dokumenty a ostatní

<https://www.czso.cz/>

Seznam zkratk

a. s.	akciová společnost
ČSÚ	Český statistický úřad
DPFO	daň z příjmů fyzických osob
DPH	daň z přidané hodnoty
DPPO	daň z příjmů právnických osob
EU	evropská unie
EUR	euro
FO	fyzická osoba
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OR	obchodní rejstřík
OSN	Organizace spojených národů
PAR	progresivita průměrné sazby
PEAT	progresivita příjmů po zdanění
PO	právnická osoba
PTO	progresivita daňové povinnosti
SHM	Super hrubá mzda
s. r. o.	společnost s ručením omezením
ZDP	zákon o daních příjmů

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektrické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 10. 5. 2019

.....
Radim Krpelík

Seznam příloh

Příloha č. 1 Formulář daňového přiznání pro daň z příjmů právnických osob v České republice

Příloha č. 2 Formulář daňového přiznání pro daň z příjmů právnických osob ve Slovenské republice

Příloha č. 3 Formulář daňového přiznání pro daň z příjmů fyzických osob v České republice

Příloha č. 4 Formulář daňového přiznání pro daň z příjmů fyzických osob ve Slovenské republice